

การวิเคราะห์อุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อ
สถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต
หรือ MBA ในประเทศไทย

โดย

นางสาวประวิณนุช ศรีตุลยกุลย์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การวิเคราะห์อุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อ
สถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต
หรือ MBA ในประเทศไทย

โดย

นางสาวประวิณนุช ศรีตุลยกุลย์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ANALYSIS OF CHALLENGES FOR MASTER OF BUSINESS
ADMINISTRATION SCHOOLS IN THAILAND USING
TOTAL INTERPRETIVE STRUCTURAL MODELLING

BY

MISS PRAWENUCH SRIDULYAKUL

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION
FACULTY OF COMMERCE AND ACCOUNTANCY
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2016
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นางสาวประวิณนุช ศรีดุลยกุลย์

เรื่อง

การวิเคราะห์อุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษา
ด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBAในประเทศไทย

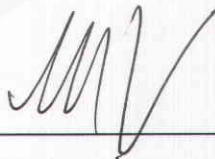
ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

เมื่อ วันที่ ๗ 8 S.A. 2559

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นกตล ร่มโพธิ์)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศากุน บุญอิต)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร. พิภพ อุดร)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การวิเคราะห์อุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของ อุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษา ด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	นางสาวประวิณนุช ศรีศุขกุลย์
ชื่อปริญญา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
คณะ/มหาวิทยาลัย	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร. ศากุน บุษอิติ
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

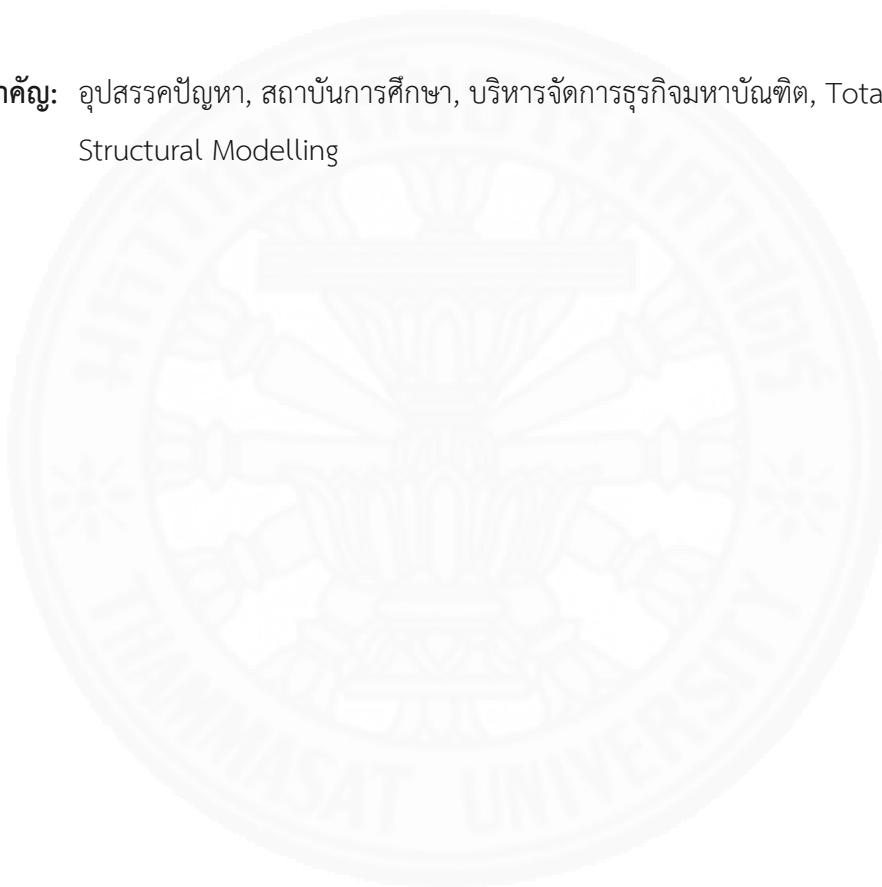
งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุอุปสรรคปัญหาของสถาบันศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย รวมถึงบริบทในความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA โดยใช้วิธี Total Interpretive Structural Modelling (TISM) โดยขอบเขตของงานวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง คือ ชั้นแรกในการคัดกรองอุปสรรคปัญหา จะใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้กำลังศึกษาอยู่ หรือสำเร็จการศึกษาไปแล้ว จากโครงการปริญญาโทด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA จากสถาบันในประเทศไทย ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่วันที่ 28 พฤศจิกายน – 7 ธันวาคม 2559 โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ มีกลุ่มตัวอย่าง 178 คน ชั้นที่สองเป็นการกำหนดบริบทความสัมพันธ์ของอุปสรรค จะใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 8 ธันวาคม – 15 ธันวาคม 2559 โดยส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญโดยตรง มีกลุ่มตัวอย่าง 23 คน แล้วจึงนำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์ต่อด้วยวิธี TISM เพื่อระบุความรุนแรง และบริบทความสัมพันธ์กันของอุปสรรคปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลต่อสถาบันศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัญหาสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน และปัญหาระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพนั้นเป็นตัวแปรที่มีความรุนแรงส่งผลให้เกิดอุปสรรคปัญหาต่างๆ ตามมา ส่วนปัญหาหลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ และปัญหาการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ เป็นอุปสรรคปัญหาที่

มีความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ปัญหาการขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา และปัญหาการขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษานั้น ส่งผลกระทบต่ออุปสรรคปัญหาอื่นน้อย จึงเป็นอุปสรรคปัญหาที่มีความรุนแรงน้อย

ผู้วิจัยคาดว่าประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ คือ สถาบันการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระดับการศึกษา จัดการกับอุปสรรคปัญหาได้ถูกวิธี อีกทั้งยังสามารถคิดมาตรการเตรียมพร้อมรับมือกับอุปสรรคปัญหาที่ยังไม่เกิดขึ้นได้อีกด้วย เพื่อเป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากขึ้น ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันต่อไป

คำสำคัญ: อุปสรรคปัญหา, สถาบันการศึกษา, บริหารจัดการธุรกิจมหาชน, Total Interpretive Structural Modelling

Independent Study Title	ANALYSIS OF CHALLENGES FOR MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION SCHOOLS IN THAILAND USING TOTAL INTERPRETIVE STRUCTURAL MODELLING
Author	Miss Praweenuch Sridulyakul
Degree	Master of Business Administration
Faculty/University	Faculty of Commerce and Accountancy Thammasat University
Independent Study Advisor	Associate Professor Sakun Boon-itt, Ph.D.
Academic Year	2016

ABSTRACT

The Purpose of this independent study is to identify challenges for Master of Business Administration schools in Thailand and explain their nature, significance and interrelation using total interpretive structural modelling (TISM), an innovative version of Warfield's interpretive structural modelling (ISM). The challenges have been drawn from literature and validated by an empirical study conducted through questionnaires administered electronically to 178 students and graduates of Master's degree in Business Administration. An online questionnaire collected data from 28 November to 7 December 2016. TISM has been applied to 7 finalized factors. For opinion on relationships under consideration for TISM, 23 experts from academia were compiled. Data were collected in person as well as through emails from 8 to 15 December 2016. The responses were used to form an interpretive logic knowledge base by taking into consideration the opinion of the majority of experts to corroborate the TISM Model.

Results were that lack of infrastructure, Shortage of faculty and ineffective organization structure and practices emerged as the most critical challenges to be addressed. Poor curriculum and ineffective pedagogy are dependent elements and any action on the other elements will affect them. Lack of

industry interface and lack of career clarity in students are autonomous elements and not integral part of the system. They are not significant elements for consideration.

The existing literature has discussed the challenges for Master of Business Administration schools but not their interrelations. This paper uses TISM to demonstrate the relationships between different challenges and to explain the logic behind the relationships. The results would be useful for the owners (or managers) of Master of Business Administration schools faced with the same challenges. The Framework proposed in the study can help them to deal with these challenges. They may also serve to increase competitive advantage.

Keywords: Challenges, Educational Institution, Master of Business Administration, Total Interpretive Structural Modelling

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์อุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย” ฉบับนี้สามารถดำเนินการได้อย่างลุล่วงและประสบความสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ศากุน บุญอิต อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่าน เพื่อถ่ายทอดวิชาความรู้ในการทำวิจัย ประสบการณ์ต่างๆ รวมทั้งให้คำแนะนำ คำปรึกษา และให้ข้อเสนอแนะแนวทางอันเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้มองเห็นแนวทางในการทำวิจัยได้กระจ่างมากขึ้น จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ นอกจากนี้ ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. นภดล รมโพธิ์ ที่ได้เกียรติเป็นกรรมการ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ปรับปรุง แก้ไข ตรวจทาน และทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างมากในการนำมาใช้ในงานวิจัยฉบับนี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุด และเจ้าหน้าที่โครงการปริญญาโททางด้านการบริหารจัดการธุรกิจของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกต่างๆ จนกระทั่งงานวิจัยชิ้นสำเร็จ อีกทั้งขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้สละเวลาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในงานวิจัย รวมถึงขอขอบคุณความช่วยเหลือต่างๆ จากครอบครัว รุ่นพี่ รุ่นน้อง และเพื่อนๆ ทุกคน ที่เป็นอีกส่วนสำคัญที่ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพ่อ-คุณแม่ผู้เป็นที่รักยิ่งที่เข้าใจ คอยสนับสนุน และคอยเป็นกำลังใจในการต่อสู้กับอุปสรรคและปัญหาต่างๆ เสมอมา

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับนักวิจัยทั่วไป หรือสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศที่เปิดสอนในระดับปริญญาโทด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาไม่มากนักน้อย ซึ่งหากงานวิจัยฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยต้องขออภัยมา ณ ที่นี้

นางสาวประวีณนุช ศรีตุลยกุลย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
รายการสัญลักษณ์และคำย่อ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย	4
1.4.1 ประโยชน์เชิงวิชาการ	4
1.4.2 ประโยชน์ในทางปฏิบัติ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎี	6
2.1.1 ประวัติความเป็นมาของการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิตหรือ MBA	6
2.1.2 การจัดอันดับมหาวิทยาลัย	8

	(7)
2.1.2.1 การจัดอันดับของนิตยสาร Business Week	8
(1) การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา	8
(2) การสำรวจความคิดเห็นของบริษัทผู้ว่าจ้างผู้สำเร็จการศึกษา โครงการ MBA	9
(3) แหล่งทรัพยากรค้นหาปัญหา	9
2.1.2.2 การจัดอันดับของหนังสือพิมพ์ Financial	9
2.1.2.3 การจัดอันดับของนิตยสาร US News and World Report	10
2.1.3 ความสำเร็จของการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA	13
2.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเชื่อมโยงถึงความสัมพันธ์ของปัญหา ได้แก่ ISM และ TISM	14
2.1.4.1 Total Interpretive Structural Model Technique	
2.1.4.2 การใช้ ISM และ TISM	15
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
2.2.1 ความสำคัญของการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจสำหรับประเทศ เศรษฐกิจเกิดใหม่	16
2.2.2 ความหมายของปัญหาและอุปสรรค	17
2.2.3 อุปสรรคของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจ	17
2.2.3.1 หน่วยงานกำกับดูแลการศึกษา	19
2.2.3.2 ประสิทธิภาพของระบบการรับรองคุณภาพการศึกษา	19
2.2.3.3 ศักยภาพของผู้นำในสถาบันการศึกษา	20
2.2.3.4 การเพิ่มขึ้นของจำนวนสถาบัน	21
2.2.3.5 คุณภาพของหลักสูตรการศึกษา	22
2.2.3.6 ด้านการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา	23
2.2.3.7 ด้านการขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม	23
2.2.3.8 ด้านอาจารย์ผู้สอน	24
2.2.3.9 ด้านทรัพยากรการเงิน	25
2.2.3.10 ประสิทธิภาพของระบบองค์กรและการปฏิบัติการของ สถาบันการศึกษา	26
2.2.3.11 วัฒนธรรมการค้นคว้า	26
2.2.3.12 ประสิทธิภาพของการเรียนการสอน	27

	(8)
2.2.3.13 ความเหมาะสมของการจ้างงาน	28
2.2.3.14 ความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพของผู้ที่เข้ารับการศึกษ	28
2.3 กรอบแนวคิดงานวิจัย	30
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	31
3.1 การระบุอุปสรรคปัญหาต่างๆ โดยผ่านการทบทวนวรรณกรรม	31
3.2 การตรวจสอบอุปสรรคปัญหาต่างๆ โดยผ่านการทำแบบสอบถาม	31
3.2.1 การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	31
3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	32
3.2.2.1 ตัวแปรอิสระ	32
3.2.2.2 ตัวแปรตาม	32
3.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
3.2.4 เกณฑ์การให้คะแนน	33
3.2.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	34
3.2.6 เครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูล	35
3.2.6.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)	35
3.2.6.2 สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics)	35
3.3 การจัดลำดับ และจำลองอุปสรรคปัญหาต่างๆ โดยการใช้วิธี TISM	36
3.3.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับ TISM	36
3.3.2 ขั้นตอนของเทคนิค TISM	36
3.3.2.1 กำหนดความสัมพันธ์ตามบริบท	36
3.3.2.2 การตีความโดยใช้การเปรียบเทียบเชิงคู่ (Pair-Wise Comparison)	36
3.3.2.3 กำหนดตารางความสัมพันธ์ Structural Self Interaction Matrix (SSIM)	37
3.3.2.4 สร้างตาราง Reachability Matrix	37
3.3.2.5 หา Level partition ของตัวแปร	37
3.3.2.6 สร้างกราฟ Conical Matrix	38
3.3.2.7 สร้าง TISM Model	39

บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	40
4.1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม	40
4.2 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนของตัวเองอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ในประเทศไทย	43
4.3 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อความรุนแรงของแต่ละอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ในประเทศไทย	44
4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาชน หรือ MBA ในประเทศไทย โดยเทคนิค TISM	46
4.4.1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม	47
4.4.2 การวิเคราะห์อุปสรรคปัญหาโดยเทคนิค TISM	48
4.4.2.1 กำหนดคู่ความสัมพันธ์	48
4.4.2.2 กำหนดตารางความสัมพันธ์ Structural Self Interaction Matrix (SSIM)	48
4.4.2.3 สร้างตาราง Reachability Matrix	50
4.4.2.4 หา Level partition ของตัวเอง	50
4.4.2.5 สร้างกราฟ Conical Matrix	52
4.4.2.6 สร้าง TISM Model	55
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	59
5.1 สรุปผลการวิจัย	59
5.1.1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง	59
5.1.2 ระดับความคิดเห็นต่อความรุนแรงของแต่ละอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ในประเทศไทย	59
5.1.3 ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาชน หรือ MBA ในประเทศไทย โดยเทคนิค TISM	60

	(10)
5.1.3.1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญ	60
5.1.3.2 ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหา ที่ส่งผลต่อ สถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย	60
5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันการศึกษา	62
5.3 ข้อจำกัดงานวิจัย	63
5.4 ข้อเสนอแนะงานวิจัยต่อเนื่อง	64
รายการอ้างอิง	66
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความสัมพันธ์ ของแต่ละอุปสรรคที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการ ธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย	72
ภาคผนวก ข แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และความสัมพันธ์ของแต่ละอุปสรรคที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษา ด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย	76
ภาคผนวก ค รายละเอียดผลการวิเคราะห์จากโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS	83
ภาคผนวก ง บริบทความสัมพันธ์ของอุปสรรค	84
ประวัติผู้เขียน	90

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ผลการจัดอันดับ 10 หลักสูตร MBA ที่น่าเชื่อถือที่สุดในปี 2014	11
2.2	ผลการจัดอันดับย้อนหลัง 5 ปี ของ 10 หลักสูตร MBA ที่น่าเชื่อถือที่สุด	12
2.3	ผลการจัดอันดับ % ความน่าเชื่อถือย้อนหลัง 5 ปี ของ 10 หลักสูตร MBA ที่น่าเชื่อถือที่สุด	12
2.4	สรุปปัญหาที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม	18
3.1	การแปลสัญลักษณ์จาก SSIM เพื่อเป็นตัวเลขในตาราง Reachability Matrix	37
4.1	ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง	41
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละตัวแปรอิสระ	44
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละตัวแปรอิสระ (ต่อ)	45
4.3	อุปสรรคปัญหาที่ถูกเลือกนำมาวิเคราะห์และรหัสตัวแทน	46
4.4	ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม	47
4.5	ตารางความสัมพันธ์ Structural Self Interaction Matrix (SSIM)	49
4.6	ตาราง Reachability Matrix	50
4.7	ตารางการหา Level partition	51
4.8	ตารางสรุป Level partition ของแต่ละอุปสรรคปัญหา	52
4.9	ตารางคำนวณ Driving power และ Dependence power	53

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดงานวิจัย	30
4.1	กราฟ Conical Matrix	54
4.2	แผนภาพ TISM Model	56

รายการสัญลักษณ์และคำย่อ

สัญลักษณ์/คำย่อ	คำเต็ม/คำจำกัดความ
AACSB	Association to Advance Collegiate Schools of Business
AICTE	All India Council for Technical Education
GBSN	Global Business Schools Network
IFC	International Finance Corporation
ISM	Interpretive Structural Modelling
MBA	Master of Business Administration
NBA	National Board of Accreditation
SPSS	Statistical Package for Social Sciences
SSIM	Structural Self Interaction Matrix
TISM	Total Interpretive Structural Modelling
UGC	University Grants Commission
ยูเนสโก	องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ
สทศ.	สภากาการศึกษา

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA เป็นการเรียนการสอนที่สอนให้กับนักเรียนผู้ที่ต้องการจะประกอบธุรกิจ เป็นผู้นำ ผู้บริหาร หรืออาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย การจัดการศึกษาจึงมุ่งเน้นไปที่การฝึกอบรมเพื่อเป็นผู้นำทางธุรกิจในอนาคต ผ่านทฤษฎีและความรู้ของการบริหารจัดการธุรกิจ ทำให้นักเรียนเรียนรู้วิธีการพัฒนาความสามารถที่จำเป็นในการเป็นผู้นำ โดยส่วนหนึ่งของหลักสูตรจะมุ่งเน้นไปที่การประเมินผลแบบเดี่ยวและแบบทีม เพื่อตรวจสอบบทบาทความเป็นผู้บริหารจัดการ เนื่องจากคนที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารจัดการ จะต้องสามารถปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงาน การเปลี่ยนแปลงของกฎหมาย กฎระเบียบและสิ่งที่ยังสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการนั้น มีขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนที่จะสร้างบริษัท เริ่มต้นธุรกิจและเพื่อสมัครงานในตำแหน่งผู้บริหาร ดังนั้นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิตนั้นจะสามารถทำงานได้ในหลากหลายบริษัท เช่นบริษัทเอกชน หน่วยงานราชการ องค์กรไม่แสวงหากำไร สถาบันการศึกษาและบริษัทที่ให้บริการด้านการปรึกษา ฯลฯ (Capella Education Company, 2016)

โครงการการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA เริ่มก่อตั้งครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1900 หลังจากนั้นได้เริ่มแพร่หลายเข้าสู่มหาวิทยาลัยหลายแห่ง เนื่องจากประสบความสำเร็จและสามารถสร้างชื่อเสียงจนได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายส่งผลให้เกิดกระแสนิยมเรียน MBA แพร่หลายไปในภูมิภาคต่างๆ ขยายสู่ทวีปยุโรปและทวีปเอเชีย เนื่องจากการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจหรือ MBA เป็นศาสตร์ที่ไม่หยุดนิ่ง สามารถประยุกต์ใช้ได้หลากหลาย เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ค้นคว้า ผสมผสานกับเทคนิคใหม่ๆ ที่สามารถใช้ได้กับธุรกิจทุกรูปแบบ (อรณพ หวงมณีรุ่งโรจน์, เทพวาณี สุรียนนทรีนทร์, และ อธิป ปิยธรรมรงค์ , 2551)

สำหรับโครงการการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทยนั้น ได้เปิดสอนครั้งแรกที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ หรือ NIDA ในปี พ.ศ. 2509 ซึ่งไม่ว่าเศรษฐกิจจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด ยิ่งเฉพาะในช่วงเศรษฐกิจขยายตัว กระแสความนิยมในการเรียน MBA นั้นยังมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สถาบันการศึกษาต่างๆ จึงได้มีการขยายโครงการการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ออกไปอย่างแพร่หลาย เพื่อรองรับ

ความต้องการ ทั้งในด้านรูปแบบโครงสร้างหลักสูตร สถาบันและภูมิภาคที่สอน อีกทั้งยังมีมหาวิทยาลัยต่างประเทศเข้ามาเปิดสอนโครงการ MBA ในประเทศไทยอีกด้วย (อรรถพร หวงฉวีรุ่งโรจน์, เทพวาณี สุริยนนท์รินทร์, และ อธิป ปิยธรรมรงค์, 2551)

เนื่องด้วยความนิยมในหลักสูตร MBA ที่มีมากขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากปัจจุบันมีการขยายตัวของธุรกิจเพิ่มมากขึ้น มีธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมาก ที่เป็นกลไกหลักในความก้าวหน้าของเศรษฐกิจไทย ซึ่งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีจุดแข็งคือความเชี่ยวชาญด้านทักษะงานฝีมือด้านการผลิตสินค้าและบริการ แต่ขณะเดียวกัน กลับมีจุดอ่อนด้านการบริหารจัดการธุรกิจ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินธุรกิจ ขาดโอกาสทางการตลาดและการเข้าถึงข้อมูลการตลาดเชิงลึก ส่งผลให้ยากที่จะประสบความสำเร็จ (Positioning, 2558) ทำให้ความรู้ความสามารถในด้านการบริหารจัดการมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับพฤติกรรมขององค์กรที่เปลี่ยนไป สภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง การแข่งขันที่มีความสลับซับซ้อนเพิ่มขึ้น ทำให้องค์กรต่างๆ พยายามคัดสรรบุคลากร ที่มีทักษะในการจัดการเข้าสู่องค์กรมากขึ้น (MBA Thailand, 2552)

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มีผู้คนจำนวนมากหันมาให้ความสนใจในหลักสูตร MBA เป็นอย่างมาก ด้วยหวังว่าจะทำให้มีโอกาสในอาชีพการงานเพิ่มขึ้น หรือจะนำความรู้ที่ได้มาช่วยทำธุรกิจ ซึ่งส่งผลให้แต่ละมหาวิทยาลัยเปิดหลักสูตรการเรียนการสอน MBA แข่งกันเป็นจำนวนมาก แต่เนื่องด้วยการมีจำนวนหลักสูตรและสถาบันที่เปิดสอนเพิ่มมากขึ้น ยังมีจำนวนสถาบันเพิ่มขึ้นมากเท่าใดก็ยิ่งทำให้คุณภาพของการเรียนการสอนตกต่ำลงเท่านั้น เนื่องจากปัญหาหลายๆ ประการ เช่น การมีทรัพยากรที่จำกัดส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน บุคลากรอาจารย์ไม่เพียงพอ จึงต้องเชิญอาจารย์จากสถาบันอื่นมาสอนเป็นอาจารย์พิเศษ ทำให้ไม่ว่าจะเรียนที่ไหนในปัจจุบันก็ไม่แตกต่างกันเท่าใดนัก ส่งผลต่อคุณภาพหรือชื่อเสียงของหลักสูตรและสถาบัน ทำให้หลักสูตรและสถาบัน MBA ในประเทศไทยไม่ค่อยได้รับการยอมรับ ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจไม่ดีทำให้ผู้เรียนตัดสินใจเรียนต่อน้อยลง ความนิยมในการเรียน MBA ก็เริ่มลดน้อยลง เนื่องจากหลักสูตรการเรียนการสอนยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนหรือผู้ที่ว่าจ้างได้และผู้สำเร็จการศึกษา MBA ในประเทศไทย ยังไม่ได้รับการยอมรับจากชาวต่างชาติเท่าที่ควร (Master of Business Administration for Modern Managers 7, 2550)

นอกจากนี้ จากกระแสการแข่งขันการค้าเสรี เทคโนโลยีข้อมูลและการสื่อสาร ได้เปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยชั้นนำจากต่างประเทศที่มีทั้งวิชาการเงินทุนและเทคโนโลยีที่สูงกว่าสามารถนำเสนอการแข่งขันในรูปแบบใหม่ที่ใช้วิธีการเรียนออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อันจะส่งผลให้ในอนาคตอาจเกิดการควมรวมและการผูกขาดจากสถาบันการศึกษาชั้นนำในต่างประเทศที่มีความพร้อมทั้งทางด้านวิชาการ

เงินทุนและเทคโนโลยีที่สูงกว่าได้ (อรรถมพ ต้นละมัย, 2550) ซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งของการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย

จากสถานการณ์ดังกล่าว แต่ละสถาบันการศึกษาจะประสบกับปัญหาและอุปสรรคที่ทำทลายในหลายๆ ด้าน ในการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ซึ่งเป็นต้นเหตุที่ส่งผลให้คุณภาพของการเรียนการสอนด้านการบริหารจัดการธุรกิจนั้นตกต่ำลงเนื่องจากปัจจุบันการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญของประเทศไทย ด้วยการเติบโตของธุรกิจและอุตสาหกรรมในประเทศไทยนั้น มีอัตราการขยายการเติบโตเพิ่มสูงขึ้น อุตสาหกรรมจึงต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านการบริหารจัดการเพิ่มมากขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการนั้น คุณภาพของการศึกษาด้านการบริหารจัดการจึงเป็นสิ่งสำคัญในการผลิตบุคลากรที่คุณภาพ ซึ่งถ้าเรารู้ถึงปัญหาที่ส่งผลต่อการศึกษาด้านการบริหารจัดการในประเทศไทยแล้ว เราจะสามารถนำข้อมูลนั้นๆ มาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อที่จะผลิตบุคลากรที่คุณภาพออกมาสู่สังคมได้มากขึ้น

ดังนั้นงานวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาถึงอุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของแต่ละอุปสรรคปัญหา ที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย โดยใช้ Total Interpretive Structural Modelling (TISM) พัฒนามาจาก Interpretive Structural Modelling (ISM) เป็นวิธีที่ไม่ได้อธิบายเพียงลักษณะและความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหา แต่ยังอธิบายตรรกะที่อยู่เบื้องหลังความสัมพันธ์อีกด้วย ซึ่งคำอธิบายนี้จะทำให้เรารู้ถึงความรุนแรงของอุปสรรคปัญหา อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในการจัดการกับอุปสรรคปัญหาต่างๆ (Mahajan, Agrawal, Sharma, & Nangia, 2016) เพื่อช่วยในการยกระดับมาตรฐานการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจในประเทศไทยกำลังเป็นที่นิยมของสังคมในขณะนั้นได้

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อระบุอุปสรรคปัญหาของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย
2. เพื่ออธิบายลักษณะ ประเด็นสำคัญและความเกี่ยวโยงกันของแต่ละอุปสรรค ที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA โดยใช้วิธี Total Interpretive Structural Modelling (TISM)

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

งานวิจัยนี้จะทำการศึกษาถึงอุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของแต่ละอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย

โดยกำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมายเป็นนักศึกษาปริญญาโทของการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย ทั้งที่กำลังศึกษาอยู่และที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ทั้งนี้เน้นเฉพาะหลักสูตรด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิตที่จัดตั้งโดยมหาวิทยาลัย ไม่นับรวมหลักสูตรด้านการบริหารจัดการที่เปิดสอนเฉพาะทางและหลักสูตรด้านการบริหารจัดการธุรกิจที่ก่อตั้งโดยองค์กรอื่นๆ ที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1.4.1 ประโยชน์เชิงวิชาการ

งานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงอุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของแต่ละอุปสรรคปัญหา ที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทยและทำให้ทราบถึงลักษณะเฉพาะตัวของปัญหา ประเด็นสำคัญ ความรุนแรงและความเกี่ยวข้องกันของอุปสรรคแต่ละอุปสรรค ที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการให้บริการวิชาการ เช่น การสอน การบรรยาย การฝึกอบรม นำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน การเขียนตำราแบบเรียน การใช้ประโยชน์ในด้านการให้บริการ หรือ เป็นงานวิจัยเพื่อต่อยอดโครงการวิจัย เป็นต้น

งานวิจัยนี้จะเป็ประโยชน์ในการให้บริการวิชาการได้ในหลายกรณี โดยเนื้อหาในงานวิจัยนี้จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอน การบรรยาย หรือการอบรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับอุปสรรคปัญหาต่างๆ ของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย หรือเป็นส่วนหนึ่งเ็นข้อมูลการสอนในหัวข้อที่เกี่ยวข้องได้ เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้แก่ผู้ที่สนใจต่อไป

นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนได้อีกด้วย เนื่องจากงานวิจัยนี้ได้มีการวิเคราะห์ถึงอุปสรรคปัญหาในด้านต่างๆ ของการเรียนการสอนในโครงการบริหารจัดการธุรกิจ ผู้ที่สนใจจึงสามารถนำอุปสรรคต่างๆ ที่งานวิจัยนี้ได้ทำการวิเคราะห์ถึงความรุนแรงและความเกี่ยวข้องกันของปัญหาไปปรับใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนได้

นอกเหนือจากประโยชน์ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ประโยชน์ทางวิชาการของเนื้อหาในงานวิจัยนี้ ยังสามารถใช้เป็นงานวิจัยเพื่อต่อยอดโครงการวิจัยอื่นๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกัน เป็นการขยายองค์ความรู้ให้เป็นวงกว้างสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ในอนาคตต่อไป

1.4.2 ประโยชน์ในทางปฏิบัติ

ทำให้สถาบันการศึกษาทราบถึงอุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของแต่ละอุปสรรคปัญหา ที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย อีกทั้งยังทราบถึงลักษณะของปัญหา ประเด็นสำคัญ ความรุนแรงและความเกี่ยวโยงกันของอุปสรรคแต่ละอุปสรรค ที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการ เพื่อที่จะนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาระดับการศึกษาด้านการบริหารจัดการในประเทศไทยใน ปรับปรุง เสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพของการเรียนการสอนด้านการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

เนื่องจากที่ได้กล่าวมาแล้วว่าในปัจจุบันอัตราการเจริญเติบโตของธุรกิจในประเทศไทยนั้นขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้มีความต้องการบุคลากรไปทำงานในองค์กรมากขึ้น ทั้งนี้ทั้งนั้นบุคลากรที่อุตสาหกรรมต้องการนั้นต้องเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพด้วย เพราะบุคลากรที่มีคุณภาพเป็นส่วนสำคัญอันนำมาซึ่งความสามารถในการแข่งขันและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

การที่สถาบันการศึกษาทราบถึงอุปสรรคปัญหาและความรุนแรงในแต่ละอุปสรรคปัญหาของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทยนั้น ทำให้สถาบันต่างๆ แก้ไขปัญหาได้ถูกวิธี รู้ว่าปัญหาใดรุนแรงกว่าต้องเร่งจัดการกับอุปสรรคปัญหานั้นก่อน ทำให้เกิดการจัดการกับอุปสรรคปัญหาที่เป็นระบบระเบียบมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถคิดมาตรการเตรียมพร้อมรับมือกับอุปสรรคปัญหาที่ยังไม่เกิดขึ้นได้อีกด้วย

จากประโยชน์ในทางปฏิบัติที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่าหากสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย นำสิ่งที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระดับสถาบันการศึกษาของตน ก็จะทำให้หลักสูตรการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากขึ้น ส่งผลให้สถาบันสามารถผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพออกสู่ตลาด เป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นำพาสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดนิ่งและเป็นที่ยอมรับในตลาดโลกได้มากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากที่ได้กล่าวถึงที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของงานวิจัย รวมทั้งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับไปแล้วในบทที่ 1 นั้น วัตถุประสงค์ของเนื้อหาในบทที่ 2 นี้ จะเป็นการนำเสนอแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับอุปสรรคปัญหาของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต อีกทั้งยังกล่าวถึงเครื่องมือ TISM ที่ใช้ในการเชื่อมโยงถึงความสัมพันธ์ของอุปสรรคต่างๆ ของการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA โดยทางผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎี
- 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 กรอบแนวคิดงานวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎี

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA

MBA เป็นอักษรย่อมาจากคำว่า Master of Business Administration หรือภาษาไทยคือ ปริญญาโททางบริหารจัดการธุรกิจ เป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาที่คาดว่าคนที่จะเป็นเจ้าของกิจการหรือผู้บริหารจำเป็นต้องทราบ เพื่อที่จะประสบความสำเร็จในธุรกิจ หรือหน้าที่การงาน โดย MBA ได้พัฒนามาจากหลักสูตร accounting and book-keeping ซึ่งได้เริ่มก่อตั้งเป็นครั้งแรกที่วิทยาลัย Dartmouth ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1900 (Tobey, 2007) ซึ่งเป็นช่วงที่อุตสาหกรรมเติบโตอย่างรวดเร็ว บริษัทต่างๆ จึงมีความต้องการหลักเกณฑ์เพื่อการบริหารจัดการธุรกิจของตนเอง ต่อมาในช่วงปี ค.ศ. 1960 ได้มีการขยาย พัฒนาแพร่หลายสู่ประเทศอังกฤษ และตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นมา กระแสนิยมในการเรียน MBA ได้แพร่หลายไปสู่ภูมิภาคอื่นๆ ไม่เว้นแม้กระทั่งในทวีปยุโรป และทวีปเอเชีย (อรุณพ หวงมณีรุ่งโรจน์, เทพวาณี สุริยนนท์รินทร์, และ อธิป ปิยธรรมรงค์, 2551)

จากประวัติโครงการ MBA ข้างต้นจึงเห็นได้ว่าโครงการ MBA นั้นได้ก่อตั้งขึ้นมาโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ความรู้ และฝึกอบรมให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะออกไปเป็นนักบริหารมือ

อาชีพ ซึ่งผู้ที่เรียนส่วนมากมักจะมีจุดมุ่งหมายที่จะเป็นผู้บริหาร หรือเจ้าของกิจการ ที่มีความสามารถ ตั้งแต่ระดับกลางสู่ระดับสูง หลักสูตรจะเน้นที่หลักการบริหารธุรกิจ โดยทั่วไปเนื้อหาในหลักสูตรนี้จะ ศึกษาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานทางด้านการจัดการการเงิน เศรษฐศาสตร์ การตลาด การบริหารทรัพยากร บุคคล และมุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน เพื่อให้ผู้ศึกษาสามารถนำความรู้ไปต่อยอด และใช้ได้จริงในการบริหารธุรกิจของตน โดยการเรียนในโครงการ MBA ยังจะได้รับการฝึกฝนให้มีความสามารถในการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นการพูด หรือการเขียน รวมถึงการได้พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ และการตัดสินใจ (วรภัทร โตรณะเกษม, 2545, น. 1) อีกทั้งยังได้เรียนรู้การบริหารทั้งทรัพยากรมนุษย์ วัสดุ เงิน และเทคโนโลยี เพื่อที่จะช่วยในการแก้ปัญหา และนำมาซึ่งการพัฒนาสู่เป้าหมาย (สุทิน พูลสวัสดิ์, 2541, น. 63)

เนื่องด้วยกระแสนิยมในการเรียน MBA ที่มีมากขึ้น โดยเฉพาะช่วงเศรษฐกิจขยายตัว สถาบันต่างๆ ได้เปิดหลักสูตร MBA กันมากขึ้น เพื่อรองรับความต้องการ ทั้งในด้านรูปแบบโครงสร้างหลักสูตร และภูมิภาคที่สอน โดยโครงสร้างหลักสูตรนอกจากพัฒนาในรูปแบบเป็น MBA สำหรับนักบริหารต่างๆ แล้ว ยังเปิดเป็นหลักสูตรนานาชาติ (International Program) เพื่อรองรับความเป็นสากล และธุรกิจระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีการขยายตัวไปในลักษณะที่เป็นสาขาเฉพาะมากขึ้น เช่น ด้านการตลาด การเงิน เป็นต้น อีกทั้งยังเปิดหลักสูตรระยะสั้น ที่เรียกว่า Mini MBA สำหรับรองรับผู้ที่ต้องการเรียนหลักการบริหารธุรกิจอย่างกระชับ แต่ได้ประโยชน์เพียงพอ ในระยะเวลาสั้นๆ (อรรถนพ ต้นละมัย, 2550)

สำหรับในด้านสถาบัน และภูมิภาคที่สอน ในช่วงแรกจะเปิดสอนเฉพาะใน กรุงเทพมหานคร แต่เมื่อความต้องการเพิ่มมากขึ้น จึงมีการขยายออกไปในแต่ละภูมิภาคด้วย จนอาจกล่าวได้ว่า ไม่มีสถาบันในระดับอุดมศึกษาใดที่ไม่เปิดสอนโครงการ MBA ซึ่งไม่ได้มีเฉพาะสถาบันภายในประเทศไทยเท่านั้น แต่ยังมีเปิดโครงการ MBA ในประเทศไทยจากมหาวิทยาลัยต่างประเทศ โดยในช่วงแรกเข้ามาเป็นคู่ค้ากับมหาวิทยาลัยในประเทศ แต่ในช่วงหลังได้เข้ามาเปิดโครงการ MBA โดยลำพัง เช่น Webster University เป็นต้น จนกระทั่งในปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนโครงการ MBA มากกว่า 100 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งทำให้มีเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบกว่า 2,500-3,000 ล้านบาทต่อปี (อรรถนพ ต้นละมัย, 2550)

แม้ว่าโครงการ MBA ในแต่ละสถาบันศึกษาจะมีจุดมุ่งหมายเดียวกันที่จะมุ่งสร้างนักศึกษาให้มีความพร้อมสู่เป้าหมายอาชีพการบริหารจัดการ แต่เป้าหมาย และวัตถุประสงค์อาจมีความแตกต่างกัน ทำให้แต่ละสถาบันมีการกำหนดประเภท และหลักสูตรการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไป

2.1.2 การจัดอันดับมหาวิทยาลัย

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัย โดยประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่มีการจัดอันดับมหาวิทยาลัยกันอย่างจริงจัง ซึ่งการจัดอันดับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงที่สุดของสหรัฐอเมริกาคือ การจัดอันดับของนิตยสาร US News and World Report ต่อมานิตยสาร และสถาบันอื่นๆ ก็ได้ทำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกา ออกมา มากขึ้น โดยการจัดอันดับสำหรับคณะบริหารธุรกิจที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ Business Week (Wikipedia, 2016)

ปัจจุบันมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนตลอดจนนิตยสารต่างๆ ในการจัดอันดับ มหาวิทยาลัยหลายแห่ง ซึ่งแต่ละแห่งต่างมีหลักเกณฑ์และจุดประสงค์ในการจัดอันดับที่หลากหลาย ซึ่งอาจแบ่งได้เป็นการจัดอันดับเพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อ เพื่อเป็นประโยชน์ สำหรับผู้ว่าจ้างบัณฑิตในการคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงาน เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงการบริหารงาน สำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัยและเพื่อให้หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานที่ให้ทุนสนับสนุนการ ดำเนินงานแก่มหาวิทยาลัยได้นำไปใช้ประโยชน์ (ชูเวช ชาญสง่าเวช, 2542) ซึ่งคณะวิจัยได้เลือกการจัด อันดับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในด้านบริหารธุรกิจจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ การจัดอันดับของนิตยสาร Business Week หนังสือพิมพ์ Financial Times และนิตยสาร US News and World Report โดย สามารถสรุปหลักเกณฑ์ และรายละเอียดในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยของแต่ละแห่งดังนี้

2.1.2.1 การจัดอันดับของนิตยสาร Business Week

นิตยสาร Business Week เป็นนิตยสารธุรกิจที่มีชื่อเสียงในการจัด อันดับ 20 มหาวิทยาลัยยอดเยี่ยมด้าน MBA โดยเริ่มตีพิมพ์ในนิตยสารดังกล่าวฉบับวันที่ 24 มีนาคม 2529 (วรภัทร โตรณะเกษม, 2545) ซึ่งได้ทำการสำรวจจากข้อมูล 3 แหล่ง (อรรณพ หวงมณีรุ่งโรจน์, เทพ วาณี สุริยนนท์รินทร์, และ อธิป ปิยธรรมรงค์, 2551) ได้แก่

(1) การสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา

เน้นการสำรวจด้านคุณภาพการสอนและการให้บริการในสายอาชีพ โดยการส่งแบบสอบถามทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ไปยังกลุ่มนักศึกษา สํารวจความคิดเห็นใน ด้านคุณภาพของการเรียนการสอน การช่วยเหลือในการรับสมัครงาน เครือข่ายของศิษย์เก่า และ ความพยายามในการจัดหาคนเข้าทำงาน หลังจากนั้นจึงนำเอาคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานของแต่ละคำถามมาคำนวณหาคะแนนของแต่ละมหาวิทยาลัย

(2) การสำรวจความคิดเห็นของบริษัทผู้ว่าจ้างผู้สำเร็จการศึกษาโครงการ

MBA

เน้นการสำรวจเกรดของบริษัทผู้ว่าจ้างในด้านทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และทักษะในเชิงวิเคราะห์ของผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการ MBA โดยการส่งแบบสอบถามทาง จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ไปยังบริษัทผู้ว่าจ้างผู้สำเร็จการศึกษาโครงการ MBA โดยสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการ MBA ที่ได้รับการว่าจ้างจากบริษัท ว่าคัดเลือกมาจากมหาวิทยาลัยไหน แล้วนำมาจัดอันดับมหาวิทยาลัย 20 อันดับแรก

(3) แหล่งทรัพยากรสินทางปัญญา

เป็นการให้คะแนนบทความที่แต่ละมหาวิทยาลัยได้ถูกตีพิมพ์ภายใน 5 ปีที่ผ่านมาในวารสารชั้นนำทางธุรกิจ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า นิตยสาร Business Week ได้ให้ความสำคัญทั้งในแง่กระบวนการสอนของสถาบัน และคำนึงถึงคุณภาพของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้วด้วยว่า ทักษะความสามารถของนักศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายของโครงการ MBA หรือไม่ โดยการวัดจากบริษัทผู้ว่าจ้าง

2.1.2.2 การจัดอันดับของหนังสือพิมพ์ Financial

หนังสือพิมพ์ Financial Times ได้เริ่มจัดอันดับ 100 อันดับของโครงการ MBA ระดับโลก ระดับโลกเมื่อปี ค.ศ. 1999 (Financial Times, 2007) โดยสถาบันการศึกษาด้านธุรกิจที่เข้าข่ายในการจัดอันดับของ Financial Times ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- เป็นสถาบันการศึกษาในระดับสากลที่ได้รับการรับรองจากสถาบัน เช่น The Association to Advance Collegiate Schools of Business – AACSB คือ สถาบันรับรองมาตรฐานการศึกษาทางด้านบริหารธุรกิจและการบัญชีทั่วโลก ซึ่งเป็นศูนย์กลางและผู้นำในการพัฒนา การศึกษาด้านการบริหารจัดการ และทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางในการรับรองและประกันคุณภาพให้กับสถาบันการศึกษาด้านธุรกิจ หรือ Business Schools ทั่วโลก (MBA News Thailand, 2013)

- มีหลักสูตร MBA แบบ Full-time และเปิดสอนมากกว่า 5 ปีขึ้นไป
- นักศึกษารุ่นแรกต้องจบไปไม่ต่ำกว่า 3 ปี
- นักศึกษารุ่นแรก และรุ่นต่อมาจนถึงปัจจุบันต้องมีจำนวนไม่ต่ำกว่า

รุ่นละ 30 คน

การจัดอันดับของ Financial Times นั้นจะมองภาพในระยะยาวต่อเนื่อง หลังจากจบการศึกษามากกว่าที่จะมองแค่ความพึงพอใจของนักศึกษาในขณะที่ศึกษา หรือเพิ่งจบ การศึกษา โดยการสำรวจจากศิษย์เก่าที่ได้จบการศึกษาไปแล้วเป็นเวลา 3 ปี และจากผลงานวิจัย โดย ข้อมูลที่ได้ทำการสำรวจสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มหลักคือ

1. ระดับรายได้ และความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของศิษย์เก่าที่จบการศึกษาไป

2. ความหลากหลาย ระดับการเข้าถึงความเป็นสากลของสถาบัน และโครงการ MBA และความสามารถในการสร้างผลงานทางวิชาการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของ Financial Times จะเห็นว่า Financial Times ให้ความสำคัญกับความสามารถของผู้ที่จบการศึกษาไป ทั้งในเชิงปริมาณ โดยการวัดจากระดับรายได้ และเชิงคุณภาพ ซึ่งวัดจากความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของนักศึกษาที่จบการศึกษาไป

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ความสามารถและความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของผู้สำเร็จการศึกษาโครงการ MBA ซึ่งเป็นการมองในระยะยาวนั้นเป็นมุมมองที่สถาบัน Financial Times ให้ความสำคัญในการจัดอันดับคุณภาพของมหาวิทยาลัยทางด้านธุรกิจเป็นอย่างมาก

2.1.2.3 การจัดอันดับของนิตยสาร US News and World Report

นิตยสาร US News and World Report เป็นนิตยสารรายสัปดาห์ของสหรัฐอเมริกาที่ได้มีการจัดอันดับหลักสูตรการศึกษาของสถาบันการศึกษาต่างๆ เป็นประจำทุกปี ในปี ค.ศ. 2007 ได้มีการสำรวจ และได้รับการตอบรับจากโครงการปริญญาโททางธุรกิจที่ได้รับการยอมรับจาก AACSB - The Association to Advance Collegiate Schools of Business โดยหลักเกณฑ์ที่ใช้จัดอันดับหลักสูตรบริหารธุรกิจนั้นมีรายละเอียดดังนี้ (อรณพ หวงฉวีรุ่งโรจน์, เทพวณีย์ สุริยนนท์รินทร์, และ อธิป ปิยธรรมรงค์, 2551)

1. การประเมินด้านคุณภาพ
2. ความสำเร็จในหน้าที่การงาน
3. การคัดเลือกนักศึกษา

จากการวิเคราะห์หลักเกณฑ์ในการจัดอันดับของ U.S. News & World Report ข้างต้นให้ความสำคัญต่อการประเมินผลผลิตที่ได้ หรือปัจจัยส่งออกในระดับที่สูงในการจัดอันดับคุณภาพของมหาวิทยาลัยทางด้านบริหารธุรกิจ เช่นเดียวกันกับการจัดอันดับโดยสถาบันจัดอันดับอื่นๆ

ในส่วนของการจัดอันดับหลักสูตร MBA ของสถาบันในประเทศไทย ทางนิตยสาร BrandAge ซึ่งได้ทำการสำรวจความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์และบริการ Thailand's Most Admired Brand ต่อเนื่องตลอด 14 ปี ซึ่ง Thailand's Most Admired Brand เป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความนิยมในตัวสินค้าและบริการประเภทต่างๆ รวมทั้งเหตุผลของการตัดสินใจเลือกใช้สินค้าหรือบริการนั้นๆ โดยในปี 2014 ได้ทำการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างของแต่ละภาคทั่วประเทศไทยในส่วนของผลสำรวจหลักสูตร MBA หรือหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตที่น่าเชื่อถือ

ที่สุด โดยผลการจัดอันดับหลักสูตร MBA ที่น่าเชื่อถือที่สุดในปี 2014 มีทั้งหมด 10 อันดับด้วยกัน ซึ่งแสดงในตาราง (กรรชช อยู่สุข, 2557)

ตารางที่ 2.1

ผลการจัดอันดับ 10 หลักสูตร MBA ที่น่าเชื่อถือที่สุดในปี 2014

อันดับ ในปี 2014	มหาวิทยาลัย	% ความน่าเชื่อถือ ปี 2014
1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	39.27
2	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	13.08
3	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	8.72
4	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	6.74
5	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	3.96
6	มหาวิทยาลัยมหิดล	3.57
6	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	3.57
7	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	3.17
8	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	2.77
9	มหาวิทยาลัยราชภัฏ	2.64
10	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	1.72

นอกจากนี้นิตยสาร BrandAge มีการรวบรวมผลการสำรวจหลักสูตร MBA ที่ได้รับความนิยมเชื่อถือมากที่สุดของนิตยสาร BrandAge ใน 5 ปีที่ผ่านมา โดยหัวข้อที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุดในการเลือกหลักสูตร MBA ได้แก่ มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมด้านวิชาการ และปฏิบัติการเป็นอันดับแรก ตามมาด้วยชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และมีเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีการจัดอันดับหลักสูตร และความน่าเชื่อถือย้อนหลัง 5 ปี ดังแสดงในตาราง (กรรชช อยู่สุข, 2557)

ตารางที่ 2.2

ผลการจัดอันดับย้อนหลัง 5 ปี ของ 10 หลักสูตร MBA ที่น่าเชื่อถือที่สุด

มหาวิทยาลัย	อันดับ				
	ปี 2014	ปี 2013	ปี 2012	ปี 2011	ปี 2010
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1	1	1	1	1
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2	2	2	2	2
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	3	3	3	7	7
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)	4	4	6	6	5
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	5	4	5	5	3
มหาวิทยาลัยมหิดล	6	8	6	10	-
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	6	7	8	4	4
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	7	6	5	-	-
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	8	9	7	8	6
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	9	5	4	3	3
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	10	-	-	10	-

ตารางที่ 2.3

ผลการจัดอันดับ % ความน่าเชื่อถือย้อนหลัง 5 ปี ของ 10 หลักสูตร MBA ที่น่าเชื่อถือที่สุด

มหาวิทยาลัย	% ความน่าเชื่อถือ				
	ปี 2014	ปี 2013	ปี 2012	ปี 2011	ปี 2010
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	39.27	40.29	37.93	28.32	23.9
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	13.08	15.38	12.96	13.05	12.7
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	8.72	7.57	5.59	4.2	3
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)	6.74	4.52	3.8	4.42	4.5
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	3.96	4.52	4.99	6.19	10.4
มหาวิทยาลัยมหิดล	3.57	2.81	3.8	2.88	1.49

ตารางที่ 2.3

ผลการจัดอันดับ % ความน่าเชื่อถือย้อนหลัง 5 ปี ของ 10 หลักสูตร MBA ที่น่าเชื่อถือที่สุด (ต่อ)

มหาวิทยาลัย	% ความน่าเชื่อถือ				
	ปี 2014	ปี 2013	ปี 2012	ปี 2011	ปี 2010
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	3.57	3.66	2.5	7.08	8.2
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	3.71	4.15	4.99	-	-
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	2.77	2.56	3.57	3.54	3.7
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	2.64	4.4	7.96	7.96	10.4
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	1.72	-	-	2.88	1.49

ในปัจจุบันหลักสูตร MBA ของสถาบันบางแห่งนั้นกำลังประสบกับปัญหา ผู้สมัครเรียนน้อยลงไปอย่างมาก จนต้องเพิ่มรอบการรับสมัคร หรือขยายระยะเวลาเปิดรับสมัคร ออกไปเพื่อช่วยให้มีผู้มาสมัครเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยในหลายๆ ด้าน ดังนั้นการปรับเปลี่ยน กลยุทธ์และการพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้ตัดสินใจ เลือกสมัครเรียนในหลักสูตร หรืออย่างน้อยที่สุดก็ควรเป็นตัวเลือกอันดับต้นๆ สำหรับผู้เรียนหาก ผู้เรียนคิดจะเรียนต่อในหลักสูตร MBA

2.1.3 ความสำเร็จของการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA

จากการศึกษาถึงความสำเร็จของมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง และได้รับการยอมรับ อย่างกว้างขวางในระดับโลก พบว่า ในอดีตที่ผ่านมามหาวิทยาลัยเหล่านี้ได้มีการปรับปรุงหลักสูตร และ นำเสนอในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการมากขึ้น ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดได้มากขึ้น จึงสรุปได้ว่า เหตุผลหนึ่งที่ทำให้โครงการ MBA สามารถประสบความสำเร็จได้นั้น เกิดจากที่โครงการมีหลักสูตร การเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ และตรงกับความต้องการของนายจ้าง และ องค์กรต่างๆ ได้ ซึ่งก็คือการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจนั่นเอง แต่ เนื่องด้วยปัจจุบันยังมีสถาบันจำนวนมากที่ยังเผชิญกับปัญหาต่างๆ ทำให้ไม่สามารถพัฒนาสถาบัน และหลักสูตรให้ตอบโจทย์ความต้องการของอุตสาหกรรมได้

จากประเด็นความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้เน้นศึกษาถึงอุปสรรคปัญหา เพื่อให้ทราบถึงอุปสรรคปัญหาต่างๆ และความเกี่ยวโยงกันของแต่ละอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษา ด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการเรียน

การสอนด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต ที่ประสบอุปสรรคปัญหาเดียวกันนี้ในการนำข้อมูลในงานวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับใช้ เพื่อพัฒนาระดับสถาบันของตนให้เป็นที่นิยม และสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของอุตสาหกรรมต่อไป

2.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเชื่อมโยงถึงความสัมพันธ์ของปัญหา ได้แก่ ISM และ TISM

2.1.4.1 Total Interpretive Structural Model Technique

ต้นกำเนิดของ Total Interpretive Structural Model (TISM) นั้นมาจาก Interpretive Structural Model (ISM) ซึ่ง ISM เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นเพื่อช่วยในการอธิบายระบบที่ซับซ้อนออกมาเป็นภาพทำให้เข้าใจได้ง่าย และสะดวกมากยิ่งขึ้น

เมื่อทบทวนงานวิจัยย้อนกลับไป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิค ISM ในปี 1970 เทคนิค ISM เป็นวิธีการที่ช่วยให้ระบุความสัมพันธ์อันซับซ้อนที่เกิดขึ้นระหว่างองค์ประกอบหลายองค์ประกอบในสถานการณ์ที่ซับซ้อนได้ (Warfield, 1974)

ISM ถือเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบโต้ตอบ โดยมีวิธีการคือ ให้คนในกลุ่มที่เกี่ยวข้องพิจารณาองค์ประกอบที่สนใจ และระบุความสัมพันธ์กันขององค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบ แล้วใช้ ISM แปลงความหมายของความสัมพันธ์นั้นออกมาถึง โครงสร้างในความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ ความเกี่ยวโยงพื้นฐาน รวมไปถึงความสัมพันธ์โดยรวมที่แปลงออกมาจากองค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน แล้วทำการสร้างเป็นแผนภาพจำลองแสดงความจำเพาะเจาะจงในความสัมพันธ์ขององค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบ และความสัมพันธ์โดยรวมขององค์ประกอบทั้งหมด (Attri, Dev & Sharma, 2013)

ISM เป็นเครื่องมือที่สามารถวินิจฉัยถึงโครงสร้างที่อยู่ในรูปแบบการบวนการใดกระบวนการหนึ่งได้ รูปแบบกระบวนการอาจจะเป็นได้ทั้ง กระบวนการทางเทคนิค รูปแบบของสังคม กระบวนการทางการแพทย์ หรือรูปแบบกระบวนการใดๆ ที่มีองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบตัวอื่นๆ และสามารถบ่งชี้ได้ (Farris & Sage, 1975)

Sushil (2012), Nasim (2011) ได้นำ ISM รุ่นปรับปรุงใหม่เข้ามา ISM รุ่นปรับปรุงนี้มีชื่อว่า Total Interpretive Structural Model (TISM) เป็นการนำกระบวนการของ Interpretive Structural Model มาตรวจทาน และทำการพัฒนาไปเป็น TISM ในวิธีการ TISM นี้ จะรวมความหมายของความสัมพันธ์แต่ละความสัมพันธ์ไว้ และไม่บอกเพียงแค่ว่าองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันเท่านั้น แต่ยังช่วยอธิบายถึงว่าองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันนั้น มีความเกี่ยวโยงกันอย่างไร TISM นี้ไม่เพียงมีประโยชน์ในการทำรูปแบบโครงสร้างที่อธิบายถึง

ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเท่านั้น แต่ยังมีส่วนช่วยในการสร้างฐานข้อมูลความรู้อย่างมีตรรกะในการสื่อความหมายของความสัมพันธ์ทั้งหมดว่าเกี่ยวข้องกันอย่างไรอีกด้วย (Sandbhor & Botre, 2014)

2.1.4.2 การใช้ ISM และ TISM

การศึกษาโดย Watson (1978) อธิบายถึงเหตุผลในการใช้งานของ ISM ในกิจกรรมต่างๆ เช่นการประเมินเทคโนโลยี และแนวคิดเบื้องต้นที่เป็นพื้นฐานของเทคนิค โดยเทคนิค ISM นั้นได้ถูกสร้างขึ้นเพื่อการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ เช่นปัจจัยที่เอื้อต่อการเลือกผู้ขาย การวางแผนการผลิต การจัดการห่วงโซ่อุปทาน การจัดการคุณภาพ การจัดการคุณภาพในการดำเนินงานทั้งหมดของสายการบิน และอื่นๆ

TISM เป็นนวัตกรรมใหม่ของเทคนิค Warfield's Interpretive Structural Modeling ใช้ในการจำลองรูปแบบ และโครงสร้างของปัจจัยองค์ประกอบต่างๆ ให้มีความเข้าใจได้มากขึ้น ง่ายขึ้น ในการแปลความหมายของการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างปัจจัยองค์ประกอบต่างๆ (Sushil, 2005a, 2005b, 2012) เช่น

TISM ถูกใช้โดย Nasim (2011) เพื่อการจัดรูปแบบ และโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และความเกี่ยวเนื่องกันของปัจจัยใน e-government

การศึกษาของ Wasuja, Sagar & Sushil (2012) ใช้ในการจัดลำดับขั้นของปัจจัยหลายๆ ปัจจัย ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างมีอคติกับการขายยาเวชภัณฑ์ชนิดพิเศษ และแปลความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ เหล่านั้น

Prasad & Suri (2011) ได้นำ TISM มาใช้ในการจำลองความเกี่ยวเนื่องกัน และความรุนแรงของการเปลี่ยนแปลงในการศึกษาด้านเทคนิคที่สูงขึ้นและมีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น

TISM ได้ถูกนำมาใช้ในการจำลองปัจจัยด้านประสิทธิภาพเชิงกลยุทธ์สำหรับการดำเนินกลยุทธ์ให้มีประสิทธิภาพ (Srivastava & Sushil, 2013)

จากการใช้งานของเทคนิค ISM และ TISM ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น จะสังเกตเห็นได้ว่า เทคนิคทั้ง 2 จะถูกนำมาใช้ในการจำลองรูปแบบ โครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ที่สนใจ และในส่วนของเทคนิค TISM จะยังสามารถบอกถึงบริบทในความสัมพันธ์กันของปัจจัยต่างๆ ได้อีกด้วย

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนแรกของการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจะบรรยายถึงความสำคัญของการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจสำหรับประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่และในส่วนที่สองนั้นจะอธิบายถึงภาพรวมของอุปสรรคทั้งหมด 14 อุปสรรคของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจในทั่วทุกมุมโลก

2.2.1 ความสำคัญของการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจสำหรับประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่

ตามรายงานที่ตีพิมพ์โดย Association to Advance Collegiate Schools of Business (AACSB) (2005) ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศชั้นนำที่ทำการรับรองมาตรฐาน จัดอันดับ สถาบันการศึกษาทางด้านบริหารธุรกิจ และการบัญชีทั่วโลก เพื่อช่วยเหลือให้นักศึกษาในการเลือกศึกษาต่อในสถาบันที่มีคุณภาพ สำเร็จการศึกษาออกมาเป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจในสังคมต่อไป ความสำคัญของการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจยังเป็นตัวสะท้อนถึงดัชนีการแข่งขันในระดับโลก (Global Competitiveness Index) โดย World Economic Forum ซึ่งคุณภาพของการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจเป็นหนึ่งในหัวข้อของการประเมินความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ อาจจะถูกขัดแย้งไปสักหน่อยถ้าจะยกการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมาพิจารณา สำหรับประเทศที่ยากจน แต่ในอีกทางหนึ่งนั้นการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจก็มีบทบาทสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาทางสังคม และเศรษฐกิจของประเทศดังกล่าว (Napier, Harvey, & Usui, 2008)

Global Business Schools Network (GBSN) องค์กรในเครือข่าย International Finance Corporation (IFC) ได้มีการส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจพัฒนาความสามารถในการบริหารจัดการสำหรับประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ เพื่อการสร้างความสำเร็จรุ่งเรืองในกับประเทศ เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจของประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่เหล่านี้เป็นเครื่องมือของเศรษฐกิจโลก ที่ยิ่งเติบโตเท่าไร ยิ่งพัฒนาให้ดีขึ้นได้มาเท่าใด ก็จะมีศักยภาพมากขึ้นเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามคุณภาพของการศึกษายังคงเป็นปัญหา (Jagadeesh, 2000) และมีอุปสรรคที่มีอยู่อย่างมากมาย

2.2.2 ความหมายของปัญหาและอุปสรรค

เบญจวรรณ บุญใจเพชร (2552) กล่าวว่า อุปสรรค หมายถึง สิ่งหรือเหตุที่มาขัดขวางไม่ให้เกิดความสำเร็จ ส่วนปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เป็นสิ่งที่ขัดขวางมิให้มนุษย์ได้พบกับความต้องการของตน หรือ สิ่งที่เป็นอุปสรรค ขัดขัดข้องต่างๆ ที่เป็นเหตุให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

เนริสา ลิปิสุนทร (2556) กล่าวว่า ปัญหา และอุปสรรค หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกีดขวางในการดำเนินการใดๆ ไม่ว่าจะ เป็นสภาวะแวดล้อมภายใน หรือสภาวะแวดล้อมภายนอก ที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ของการดำเนินการใดๆ

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (2556) กล่าวว่า ปัญหา และอุปสรรค หมายถึง ประเด็นที่เป็นความยากลำบาก ความต้านทาน หรือความท้าทาย หรือเป็นสถานการณ์ใด ๆ ที่ต้องมีการแก้ปัญหา ซึ่งการแก้ปัญหาจะรับรู้ได้จากผลลัพธ์ของการแก้ปัญหาหรือผลงานที่นำไปสู่วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย ประเด็นปัญหาแสดงถึงทางออกที่ต้องการ ควบคู่กับความบกพร่อง ข้อสงสัย หรือความไม่สอดคล้องที่ปรากฏขึ้น ซึ่งขัดขวางมิให้ผลลัพธ์ประสบผลสำเร็จ

ทองจันทร์ ศรีคำแท้ (2543) กล่าวว่า ปัญหา และอุปสรรค หมายถึง สภาพ และปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้การบริการไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ หรือขัดขวางการดำเนินการ

จากข้อมูลต่าง ๆ ข้างต้น กล่าวโดยสรุปว่า ปัญหา และอุปสรรค หมายถึง สิ่งที่มาขัดขวางไม่ให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินการใดๆ ทำให้การปฏิบัติงาน หรือการดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

2.2.3 อุปสรรคของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจ

ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุปสรรคที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจในทั่วทุกมุมโลก แล้วทำการสรุปภาพรวมของอุปสรรคได้ทั้งหมด 14 อุปสรรค ดังตาราง

ตารางที่ 2.4

สรุปปัญหาที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม

อุปสรรค	อ้างอิง
หน่วยงานกำกับดูแลการศึกษา	Jagadeesh (2000), ศุภณัฐ ศศิวิวัฒน์ (2559), อานนท์ ศักดิ์วีระวิญญ์ (2559)
ประสิทธิภาพของระบบการรับรองคุณภาพ การศึกษา	Sahay and Thakur (2007), ฉวีวรรณ บุญคุ้ม (2551), พิกุล แก้วรามุข (2552)
ศักยภาพของผู้นำในสถาบันการศึกษา	Mishra (2010), กนกวลี ไทยน้อย (2544), ยรรยง พรหมสาขา ณ สกลนคร (2550)
การเพิ่มขึ้นของจำนวนสถาบัน	ฉวีวรรณ บุญคุ้ม (2551), ประดิษฐ์ มีสุข และ ทรงธรรม ชีระกุล (2552), อานนท์ ศักดิ์วีระวิญญ์ (2559)
คุณภาพของหลักสูตรการศึกษา	Rubin and Dierdoff (2009), Dayal (2002), ประดิษฐ์ มีสุข และทรงธรรม ชีระกุล (2552), กมล รอดคล้าย (2558), มาศสุภา สุขเกษม (2558)
ด้านการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและ สถาบันการศึกษา	Shweta and Kumar (2011), ปาริฉัตร จันทิ (2555)
ด้านการขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม	Jagadeesh (2000)
ด้านอาจารย์ผู้สอน	Kumar (2006), ยรรยง พรหมสาขา ณ สกลนคร (2550), ประดิษฐ์ มีสุข และทรงธรรม ชีระกุล (2552)
ด้านทรัพยากรการเงิน	Rao and Hans (2011), ยรรยง พรหมสาขา ณ สกลนคร (2550), มาศสุภา สุขเกษม (2558)
ประสิทธิภาพของระบบองค์กร และการปฏิบัติการ ของสถาบันการศึกษา	Shweta and Kumar (2011), ยรรยง พรหมสาขา ณ สกลนคร (2550)
วัฒนธรรมการค้นคว้า	Dayal (2002), Rao and Hans (2011), จิรัฐ คุ้มทองคำ (2544), ประดิษฐ์ มีสุข และ ทรงธรรม ชีระกุล (2552)
ประสิทธิภาพของการเรียนการสอน	Mintzberg (2004), Khurana (2007), ยรรยง พรหมสาขา ณ สกลนคร (2550), ประดิษฐ์ มีสุข และทรงธรรม ชีระกุล (2552)
ความเหมาะสมของการจ้างงาน	Shweta and Kumar (2011), อานนท์ ศักดิ์วีระวิญญ์ (2559)
ความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพของผู้ที่เข้ารับ การศึกษา	Rao (2009), ดร.พัลลภา ปิตินันต์ (2552), ประดิษฐ์ มีสุข และทรงธรรม ชีระกุล (2552)

จากตารางที่ 2.4 ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปอุปสรรคที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษา ด้านการบริหารจัดการธุรกิจทั่วโลกได้ทั้งสิ้น 14 อุปสรรค โดยรายละเอียดของแต่ละอุปสรรคมีดังนี้

2.2.3.1 หน่วยงานกำกับดูแลการศึกษา

กฎระเบียบสำหรับหน่วยงานการจัดการศึกษาในประเทศอินเดียมีความซับซ้อน อีกทั้งยังมีหน่วยงานจำนวนมากมาย เช่น University Grants Commission (UGC) และ National Board of Accreditation (NBA) ถึงแม้จะมีการติดต่อระหว่างมหาวิทยาลัย กับทางภาครัฐ หรือหน่วยงานของรัฐบาลกลาง และ All India Council for Technical Education (AICTE) แต่ยังคงขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่กล่าวมา ดังนั้นบทบาทของพวกเขาจึงถูกวิพากษ์วิจารณ์ จากการทบทวนวรรณกรรมของ Jagadeesh (2000) และหลายครั้งที่สถาบันการศึกษาได้แสดงความไม่เต็มใจที่จะเจรจากับหน่วยงานเหล่านี้ เนื่องด้วยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสมัครนักศึกษา หรือค่าเล่าเรียน

ในส่วนของประเทศไทยมีกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่ และความรับผิดชอบในการจัดการดำเนินการ และให้บริการทางการศึกษาสำหรับสาธารณชน ตามแนวทางที่ปรากฏในแผนในแผนการศึกษาแห่งชาติ ควบคุมและส่งเสริมโรงเรียนเอกชน และการศึกษาประชาชนในด้านต่างๆ นั้น จากการศึกษาของ ศุภณัฐ ศศิวิวัฒน์ (2559) พบว่าภายในองค์กรยังมีปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่แต่ละหน่วยงานต่างคนต่างทำ ซึ่งเป็นปัญหาที่มีอยู่จริง แต่ในอีกด้านหนึ่งก็เป็นที่น่ากังวล เพราะอาจยึดหลักการสั่งการมากกว่าการมีส่วนร่วม และการกระจายอำนาจซึ่งเป็นแนวทางที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษาประสบผลสำเร็จอย่างยิ่งย่นมากกว่า

การศึกษาของ อานนท์ ศักดิ์วรวิญญู (2559) พบว่า ประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยจำนวนมาก มีการเปิดหลักสูตรปริญญาตรี-โท-เอก กันเต็มไปหมด แม้ว่าจะมีหน่วยงานกำกับดูแลการจัดการการศึกษา แต่ก็ไม่สามารรถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถาบันการศึกษาได้ เนื่องจากกฎระเบียบต่างๆ ที่ออกมาบังคับใช้นั้นพยายามใช้หลักเกณฑ์เดียวกันหมดในทุกสาขาวิชา เน้นไปที่การกำกับดูแลกระบวนการโดยไม่ได้ดูที่สิ่งนำเข้าหรือผลลัพธ์แต่อย่างใดเลย ทำให้สถาบันการศึกษาที่พยายามทำดีหรือมีคุณภาพดีอยู่แล้วกลับแย่ลงเนื่องจากเกณฑ์มาตรฐานบังคับใช้เหมือนกันไปหมดทุกสาขาเปรียบเสมือนยาเคมีฆ่าเซลล์มะเร็ง (Chemotherapy) ที่ทำลายเซลล์เนื้อร้ายมะเร็ง และทำลายเซลล์ดีๆ ไปด้วยในเวลาเดียวกัน

2.2.3.2 ประสิทธิภาพของระบบการรับรองคุณภาพการศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรมของ Sahay & Thakur (2007) การรับรองคุณภาพ แสดงถึง การปฏิบัติที่ดีสำหรับการศึกษาโดยวิธีการพิจารณาเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น แล้วนำความรู้ที่ได้มาจัดการวางแผนการปรับปรุงองค์กรของเรา ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลดีขึ้น

หรืออาจมองว่า เป็นกระบวนการเปรียบเทียบขององค์กรกับหน่วยงานอื่น ในด้านต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงให้ใกล้เคียง การทำตามวิธีนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของสถาบันการศึกษา หรือหลักสูตรของการศึกษา

ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศอินเดีย, National Board of Accreditation (NBA) นั้นถูกจัดตั้งขึ้นโดย All India Council for Technical Education (AICTE) ให้เป็นองค์กรหลักสำหรับการรับรองคุณภาพสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจ แต่การประเมินนี้ไม่ได้ตรงกันกับความต้องการของทางสภาวิชาชีพ ทำให้การรับรองคุณภาพสถาบันการศึกษาในอินเดียไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงในอุตสาหกรรม ส่งผลให้การรับรองคุณภาพสถาบันการศึกษาในอินเดียไม่มีประสิทธิภาพ

ในส่วนของประเทศไทย จากงานวิจัยของ พิกุล แก้วรามมุข (2552) พบว่าการประเมินผลการรับรองคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานส่วนกลาง หรือเจ้าสังกัดของสถาบันยังด้อยคุณภาพ อันเนื่องมาจากข้อมูลที่ไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง ไม่สามารถสะท้อนถึงปัญหาภายในหน่วยงานได้ ขาดการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่า หรือประโยชน์ของการรับรองการศึกษา

จากการทบทวนงานวิจัยของ ฉวีวรรณ บุญคุ้ม (2551) พบว่า การรับรองคุณภาพการศึกษาของสถาบันยังขาดแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม มีความไม่ชัดเจนในส่วนของนโยบาย และระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน บุคลากรของสถาบันยังไม่เห็นความสำคัญของการรับรองคุณภาพการศึกษา อีกทั้งยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ส่วนระบบการบริหารจัดการของสถาบันยังมีการเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ไม่เอื้อต่อการรับรองคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาในประเทศไทย รวมไปถึงการขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานในสถาบัน และขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูลในเรื่องการรับรองคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.2.3.3 ศักยภาพของผู้นำในสถาบันการศึกษา

สถาบันศึกษานั้นต้องการผู้นำที่มีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดของสังคม

ในงานวิจัยของ Mishra, 2010 ความหมายของคำว่า “ผู้นำ” นั้น หมายถึงรวมถึงหัวหน้าฝ่ายบริหารอย่างเป็นทางการของสถาบันการศึกษา ซึ่งในบางประเทศยังมีความขาดแคลนของนักวิชาการที่มีความสามารถ เนื่องจากการขาดการฝึกอบรมสถานะความเป็นผู้นำ โดยทักษะที่จำเป็นที่ผู้นำพึงจะมี มีดังนี้ ทักษะในการวางแผน และการวางกลยุทธ์ ทักษะการวิเคราะห์ และการวินิจฉัย ทักษะการใช้เหตุผล ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเป็น

ผู้ประกอบการ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะในการสื่อสาร มีความเป็นผู้นำ ทักษะการบริหารเวลา มีความรู้ทางเทคนิค ทักษะการจัดระบบสารสนเทศ และต้องมีจริยธรรม

การศึกษาของ นายยรรยง พรหมสาขา ณ สกลนคร (2550) พบว่าอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับผู้นำ หรือผู้บริหารของสถาบันการศึกษาบางแห่งในประเทศไทย คือ ผู้บริหารไม่สร้างขวัญ และกำลังใจ ชอบใช้อำนาจ ไม่มีความยุติธรรม ไม่ฟังเหตุผลในการทำงาน ถือความคิดเห็นของตนเป็นใหญ่ ไม่ค่อยประจำอยู่ที่โรงเรียน และไม่ใส่ใจในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน อีกทั้งไม่ทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อคณาจารย์อีกด้วย

จากการศึกษางานวิจัยของ กนกวลี ไทยน้อย (2544) พบว่าการสนับสนุนจากผู้บริหาร หรือผู้นำจะส่งผลดีอย่างมากต่อการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา โดยผู้นำนั้นจะต้องมีคุณสมบัติเหมาะสม มีความรู้ความสามารถ อีกทั้งต้องมีประสบการณ์ในการบริหารงาน ในด้านวิสัยทัศน์จะต้องมีความสามารถในการมองสภาวะการณ์ในการดำเนินงานที่เป็นไปได้ขององค์กร ผู้นำต้องสนับสนุนทุ่มเททรัพยากร ความมุ่งมั่น และเวลาให้การดำเนินงานต่างๆ อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง นอกจากนี้ผู้นำยังต้องเสริมสร้างแรงจูงใจ สร้างขวัญ กำลังใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้ปฏิบัติงาน และบุคลากร

อย่างไรก็ตามการดำเนินงานใดๆ การเริ่มต้นจากผู้นำ หรือผู้บริหาร (Top Down) เป็นสิ่งที่ดี และควรทำ หากต้องการให้งานเกิดผลสำเร็จอย่างจริงจัง แต่ในการพัฒนาที่ยั่งยืน และมีคุณภาพนั้น การร่วมแสดงความคิดเห็น และการร่วมมือกันของบุคลากร (Bottom Up) จะเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้การดำเนินงานต่างๆ นั้นเป็นไปได้อย่างราบรื่น เกิดผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพ

2.2.3.4 การเพิ่มขึ้นของจำนวนสถาบัน

เนื่องจากกระแสความนิยมในการเรียน MBA ก็ที่มีอย่างต่อเนื่อง สถาบันการศึกษาต่างๆ จึงได้มีการขยายโครงการการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ออกไปอย่างแพร่หลาย แต่ละมหาวิทยาลัยเปิดการเรียนการสอน MBA แข่งกันเป็นจำนวนมาก การที่มีสถาบันที่เปิดสอนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว นั้น ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการได้ทำการวิเคราะห์ไว้ว่า การมีจำนวนหลักสูตร และสถาบันที่เปิดสอนเพิ่มมากขึ้น มีการเปิดตัวของโรงเรียนขนาดเล็ก และสถาบันเอกชนมากขึ้น ได้นำไปสู่ผลกระทบถึงการลดลงในคุณภาพของหลักสูตรการศึกษา ทำให้มีคุณภาพแย่งลงเนื่องด้วยปัจจัยต่างๆ

จากการทบทวนงานวิจัยของ ฉวีวรรณ บุญคุ้ม (2551) พบว่า ปริมาณนักศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่งบประมาณการสนับสนุนของภาครัฐมีจำกัด การขยายตัวอย่างรวดเร็วของสถาบันการศึกษา ทำให้การที่จะรักษามาตรฐานของการศึกษาให้เป็นที่น่าพอใจของสังคมนั้นทำได้ยากขึ้น จึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการศึกษา

ประดิษฐ์ มีสุข และทรงธรรม ชีระกุล (2552) กล่าวไว้ว่า เมื่อสถาบันอุดมศึกษาหลาย ๆ แห่งทั้งของรัฐและเอกชนเห็นเป็นโอกาสที่จะเปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะหลักสูตรภาคพิเศษเพราะไม่ต้องลงทุนมากแต่มีความต้องการสูง จึงต่างเปิดสอนกันอย่างหลากหลายทั้งรูปแบบ และปริมาณ แม้ว่าหลาย ๆ สถาบันจะไม่มีความพร้อมทางด้านอาจารย์แต่ก็อาศัยอาจารย์จากสถาบันอื่นๆ ผลัดกันมาสอน หรือแม้กระทั่งให้อาจารย์ที่ไม่มีคุณภาพ และไม่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมมาสอน จนทำให้การแข่งขันเป็นการแข่งขันที่ไม่มีคุณภาพ เพราะอาศัยโอกาสที่สังคมยังมีความต้องการสูง

การศึกษาของ อานนท์ ศักดิ์วีระวิญญ์ (2559) พบว่า ประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยจำนวนมาก ขณะนี้หากรวมทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐ เอกชน แข่งขันกันเปิดหลักสูตรเป็นจำนวนมาก ทั้งหลักสูตรภาคปกติ ภาคค่ำ ภาคสมทบ ภาคพิเศษ ภาคอินเตอร์ ทุกแห่งพยายามดึงดูดลูกค้าให้เข้ามาเรียนด้วยคุณลักษณะเด่นที่แตกต่างกันไป บางแห่งเน้นคุณภาพ บางแห่งเน้นไปที่ง่ายครบ จบง่าย เรียนสนุก ทำให้สาขาวิชาหรือสถาบันอุดมศึกษาที่พยายามทำดีหรือมีคุณภาพดีอยู่แล้ว กลับแย่งลง

2.2.3.5 คุณภาพของหลักสูตรการศึกษา

หลักสูตรของโปรแกรมการจัดการทั่วทุกมุมโลกได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่า "ไม่มีความสัมพันธ์กับโลกแห่งความจริง" และ "ไม่เกี่ยวข้องกับความต้องการของการฝึกความเป็นผู้จัดการ" งานวิจัยของ Rubin and Dierdoff (2009) ได้กล่าวไว้

งานวิจัยของ Dayal (2002) ค้นพบว่าสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจหลายแห่งบนโลกเผชิญกับปัญหาที่คล้ายๆ กันนี้ คือ หลักสูตรการศึกษาไม่ได้สอนนักเรียนในส่วนของการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับความรู้พื้นฐานที่ควรจะมี และทั้งไม่ได้ฝึกทักษะที่นายจ้างต้องการในการปฏิบัติงานของนักเรียนให้มีความคมชัดมากขึ้นเลย หลักสูตรที่มีเป็นหลักสูตรที่ตายตัว และการเข้ามามีส่วนร่วมของคณาจารย์ในการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษานั้นถูกจำกัด

จากการศึกษาของ มาศสุภา สุขเกษม (2558) พบว่า หลักสูตรในระบบการศึกษาไทยยังไม่สามารถพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนได้เท่าที่ควร เนื่องจากการเรียนการสอนยังมุ่งสอนให้ผู้เรียนคิดตามสิ่งที่ผู้สอนป้อนความรู้มากกว่าการคิดสิ่งใหม่ๆ ประกอบกับครูอาจารย์ผู้สอนมีภาระงานมาก จนส่งผลต่อการพัฒนาบุคคลในด้านอื่น

ประดิษฐ์ มีสุข และทรงธรรม ชีระกุล (2552) ได้กล่าวไว้ว่า ก่อนที่เราจะมองไปถึงกลางน้ำ คือ การจัดการเรียนการสอน และปลายน้ำ คือ มหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต ซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานั้น ควรที่จะพิจารณาให้ความสำคัญตั้งแต่ต้นน้ำ คือ ตัวหลักสูตร ดังมีคำกล่าวที่ว่า “หลักสูตรดีถือว่าประสบผลสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง” ที่เหลือเป็น

เรื่องของการบริหารจัดการ และการควบคุมคุณภาพ ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาขึ้นมา สักหนึ่งหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ จึงเป็นประเด็นที่สถาบันอุดมศึกษาควรพิจารณา โดยหลักสูตรที่ดีควรเป็นไปดังต่อไปนี้ คือ ต้องคำนึงถึงความต้องการของสังคม จะต้องมีความชัดเจน มีเอกลักษณ์ของตนเอง

ดร.กมล รอดคล้าย (2558) เลขาธิการสภาการศึกษา (สทศ.) ได้เปิดเผยว่า ตามที่องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ได้วิเคราะห์สภาพปัญหาการศึกษาของประเทศไทย โดยดำเนินการตั้งแต่ปี 2557-2558 นั้น โดยภาพรวมพบว่า ประเทศไทยยังมีหลักสูตรที่ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ทางการศึกษา โดยหลักสูตรในอนาคตต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าต้องการสร้างคนเป็นแบบใด และวางหลักสูตรให้เป็นแบบนั้น รวมทั้งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานสากล และต้องมีข้อเสนอแนะให้แก่คณาจารย์ด้วย คณาจารย์ต้องมีความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติจริงได้

2.2.3.6 ด้านการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา

จากการสำรวจของหน่วยงาน IFC ในปี 2003 เกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาด้านการบริหารจัดการนั้นแสดงให้เห็นว่าพวกเขา "ไม่ได้เต็มเต็มความพึงพอใจในความต้องการขององค์กร" ได้เลย ซึ่งสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจหลายแห่งบนโลกได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ถึงการเชื่อมโยงกับตลาดอุตสาหกรรมว่า การเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูล หรือการร่วมมือกันกับตลาดอุตสาหกรรมนั้นยังไม่เพียงพอทั้งในแง่ของการพัฒนาหลักสูตรโครงการให้ตอบโจทย์กับความต้องการบุคลากรในอุตสาหกรรม หรือการร่วมวิจัยองค์ความรู้ต่างๆ ร่วมกัน อ้างอิงจากงานวิจัยของ Shweta and Kumar (2011)

จากการศึกษาบทความของ ปาริฉัตร จันโทธิ (2555) กล่าวว่าประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ โดยสาเหตุหลักเกิดจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากร และความไม่สอดคล้องกันระหว่างความต้องการกำลังคน และการผลิตกำลังคนของประเทศ ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในบางสาขาในขณะที่ยังมีแรงงานล้นตลาด ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน หรือผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานยังมีน้อย ดังนั้นการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน หรือผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมจึงเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างเร่งด่วน

2.2.3.7 ด้านการขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม

งานวิจัยของ Jagadeesh (2000) พบว่าสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจหลายแห่งทำงานด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก และเครื่องมือที่ไม่ทันสมัย และมีจำนวน

เครื่องมือน้อย ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญของประเทศ การที่สถาบันการศึกษาใช้สิ่งอำนวยความสะดวก และเครื่องมือที่ไม่ทันสมัย อีกทั้งยังมีจำนวนเครื่องมือเหล่านั้นส่งผลต่อคุณภาพของสถาบันในเรื่องต่างๆ

ยกตัวอย่างดังนี้ รายงานที่ตีพิมพ์ล่าสุดของประเทศอินเดียในช่วงเวลาหนึ่งของปี 2012 ได้มีรายงานว่า การขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมนั้น สามารถอ้างได้ว่าเป็นเหตุผลที่สำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพในการการรับสมัครคัดเลือกนักเรียน หรือนักศึกษาของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจนั้นๆ

2.2.3.8 ด้านอาจารย์ผู้สอน

อ้างอิงจากงานวิจัยของ Kumar (2006) กล่าวว่าไว้ว่าความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่สถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจต้องเผชิญ คือ การขาดแคลนของบุคลากรอาจารย์ที่มีคุณภาพ และบุคลากรอาจารย์มีสติปัญญา ความรอบรู้ การที่บุคลากรอาจารย์ไม่เพียงพอ จึงต้องเชิญอาจารย์จากสถาบันอื่นมาสอนเป็นอาจารย์พิเศษ ทำให้ไม่ว่าจะเรียนที่ไหนในปัจจุบันก็ไม่แตกต่างกันเท่าใดนัก แต่ถึงแม้ว่าจะจ้างอาจารย์พิเศษที่มีคุณภาพมาสอนในสถาบัน แต่ก็ยังไม่สามารถเติมเต็มความขาดแคลนบุคลากรอาจารย์ได้อยู่ดี เนื่องด้วยบุคลากรอาจารย์ที่มีคุณภาพ และบุคลากรอาจารย์มีสติปัญญา ความรอบรู้ นั้นมีจำนวนจำกัด ส่งผลต่อคุณภาพ หรือชื่อเสียงของหลักสูตร และสถาบัน ทำให้ไม่ค่อยได้รับการยอมรับในระดับสากล

การศึกษาของ นายยรรยง พรหมสาขา ณ สกลนคร (2550) พบว่า ครูผู้สอนมีงานในความรับผิดชอบมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถมุ่งความสนใจให้กับการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนได้เท่าที่ควร อีกทั้งขาดคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ และการที่ขาดแคลนมีบุคลากรอาจารย์ ส่งผลให้ต้องจัดจำนวนให้นักเรียนต่อหนึ่งห้องเรียนมากเกินไป ทำให้อาจารย์ดูแลนักเรียนในความรับผิดชอบไม่ไหว การถ่ายทอดบทเรียนความรู้ไม่ทั่วถึง จึงส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษา

ปัญหานี้ไม่ได้เกิดเพียงเฉพาะสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจในประเทศไทยเพียงอย่างเดียว แต่นี่ก็เป็นปัญหาสำคัญใน All India Council for Technical Education (AICTE) ของประเทศอินเดียด้วย นั้นแสดงให้เห็นว่าจะต้องมีประเทศอื่นๆ ที่ประสบปัญหานี้เช่นเดียวกัน

ประดิษฐ์ มีสุข และทรงธรรม ชีระกุล (2552) ได้กล่าวไว้ว่า ในการจัดการระดับบัณฑิตศึกษา ตัวอาจารย์ถือว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษาทั้งในฐานะผู้สอน และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548

(เกณฑ์ล่าสุด) โดยได้กำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อทำหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะต้องมีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัย ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้ เป็นสิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์ เพราะนั่นหมายถึงการสะท้อนคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถาบันนั้นๆ ประกอบกับเหตุผลสำคัญประการหนึ่งจูงใจให้คนเข้ามาเรียน และเป็นที่ยอมรับของสังคมภายนอกได้นั้น นอกจากนี้เป็นเรื่องชื่อเสียงของสถาบันแล้ว จำเป็นจะต้องมีอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับ และเป็นแม่เหล็กที่ดึงดูดคนให้เข้ามาเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้น จึงไม่สามารถที่จะปฏิเสธได้เลยว่าคุณภาพของบัณฑิต คุณภาพของงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา เป็นคุณภาพที่สะท้อนมาจากคุณภาพของอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นั่นเอง

2.2.3.9 ด้านทรัพยากรการเงิน

สถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจ ทั้งสถาบันที่ก่อตั้งขึ้นแล้ว หัวใจเพียงแต่ความอยู่รอดของสถาบันไม่แสวงหาผลกำไร สถาบันที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อแสวงหาผลกำไร หรือสถาบันที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นสังคมการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็สถาบันที่มีวัตถุประสงค์การก่อตั้ง หรือวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเช่นไรนั้น เรื่องของเงินทุนนั้นก็มีความสำคัญ การขาดแคลนทรัพยากรการเงินจะส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาในหลากหลายด้าน ทั้งในเรื่องของการจ้างบุคลากรที่มีคุณภาพ อีกทั้งยังการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนต่างๆ ก็ต้องอาศัยเงินทุนในการดำเนินงาน

จากการทบทวนวรรณกรรมของ Rao and Hans (2011) นั้นได้กล่าวไว้ว่า ความขาดแคลนของเงินทุนที่เป็นความท้าทายที่ยิ่งใหญ่สำหรับสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจ

การศึกษาของ นายยรรยง พรหมสาขา ณ สกลนคร (2550) กล่าวว่า อุปสรรคเกี่ยวกับเงินงบประมาณของสถาบันการศึกษาบางสถาบันมีการจัดซื้อจัดจ้างแบบก่อนนี้ ผูกพันทำให้เสียเปรียบร้านค้า และความล่าช้าของขั้นตอน ระเบียบทางการเงินต่างๆ ของทางราชการ ทำให้เกิดปัญหาด้านการเงินในสถาบันการศึกษา อีกทั้งการขาดงบประมาณทำให้การพิจารณาเงินเดือนครูไม่มีความยุติธรรม ส่งผลให้ครูผู้สอนมีรายได้น้อยจนต้องออกไปทำงานในองค์กรที่ให้ค่าตอบแทนดีกว่า หรือรับสอนพิเศษเพิ่มเติม

มาศสุภา สุขเกษม (2558) ได้ศึกษาพบว่า ทรัพยากรตั้งต้นของแต่ละสถาบันการศึกษามีความแตกต่างกัน ในเรื่องของงบประมาณ เงินทุน ส่งผลถึงความรู้ความสามารถ และปริมาณของบุคลากรการศึกษา เทคโนโลยี สถานที่ ความมีชื่อเสียง ฯลฯ ที่มีในสถาบันการศึกษา ส่งผลให้โอกาสพัฒนาคุณภาพการศึกษาของแต่ละสถาบันย่อมแตกต่างกันด้วย

2.2.3.10 ประสิทธิภาพของระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษา

การศึกษาของ นายยรรยง พรหมสาขา ณ สกลนคร (2550) พบว่าอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการสถานศึกษา คือการไม่มีนโยบายชัดเจนในการบริหารจัดการ ไม่มีนโยบายในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ชัดเจน ปล่อยให้คณาจารย์แก้ปัญหาต่างๆ เอง โดยขาดการติดตามดูแล

จากการทบทวนวรรณกรรมของ Shveta and Kumar (2011) ได้กล่าวไว้ว่า มันออกจะเป็นเรื่องที่น่าประหลาด ถ้าจะกล่าวว่าสถาบันศึกษาด้านการบริหารจัดการนั้น ไม่มีการบริหารจัดการอย่างถูกต้องภายในองค์กรของตัวเอง แต่สถาบันศึกษาด้านการบริหารจัดการจำนวนมากยังไม่ได้ลงมือจัดการกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภายในองค์กร เช่น ปัญหาในส่วนของโครงสร้างองค์กรที่ไม่มีประสิทธิภาพ ปัญหาเรื่องการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน ปัญหาพนักงานช่วยเหลือที่ไร้ความสามารถ การกำกับดูแลที่ขาดประสิทธิภาพ การที่คณาจารย์ขาดอิสระถูกจำกัดในเรื่องต่างๆ และปัญหาอื่นๆ

2.2.3.11 วัฒนธรรมองค์กร

ตามทีสถาบัน Indian Institutes of Management Report of IIMs Review Committee Report (2008) ของอินเดีย เป็นรายงานที่ทำเพื่อรายงานต่อผู้บริหารของ IIMs ที่เป็นสถาบันที่มีคนที่ต้องการที่จะเข้าเรียนมากที่สุดของสถาบันศึกษาด้านการบริหารจัดการในประเทศ ซึ่งในรายงานเป็นรายงานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพ และปริมาณของเอกสารงานวิจัยที่มาจากกรจัดทำของสถาบัน IIMs นั้น ทาง Indian Institutes of Management Report of IIMs Review Committee Report ได้รายงานว่าคุณภาพ และปริมาณของเอกสารงานวิจัยที่มาจากกรจัดทำของสถาบัน IIMs นั้น ไม่ได้มีความเหมาะสมเทียบกับสถานะของ IIMs เลย (Dayal, 2002)

วรรณกรรมของ จีระรัฐ ตุ่มทองคำ (2544) พบว่าหน่วยกิจการทำวิทยานิพนธ์ของแต่ละมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมีค่าน้อยกว่าเกณฑ์แทบทุกมหาวิทยาลัย ส่งผลให้ควมพึงพอใจต่อผลงานทางวิชาการที่ปรากฏแก่สาธารณชนของเหล่าคณาจารย์ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจนัก และเห็นว่าควรมีการสนับสนุนให้อาจารย์ให้ความสำคัญกับการสร้างผลงานทางวิชาการให้มากขึ้น

ประดิษฐ์ มีสุข และทรงธรรม ธีระกุล (2552) ได้กล่าวไว้ว่า “วิทยานิพนธ์หมายถึง บทนิพนธ์ที่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเรียบเรียงขึ้นจากการวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตหรือระดับดุษฎีบัณฑิต” วิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพจะเป็นข้อบ่งชี้ให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถ รวมถึงความประณีตของนิสิต และควรให้ความสำคัญต่อการตีพิมพ์เผยแพร่ และการนำไปใช้ประโยชน์ด้วย จะเห็นได้ว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมา

วิทยานิพนธ์โดยเฉพาะระดับปริญญาโทมีการตีพิมพ์เผยแพร่บ่อยและไม่กว้างขวาง วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เมื่อทำเสร็จแล้วจึงไม่ได้มีการเผยแพร่ แต่ “ขึ้นหิ้งและนอนแน่นิ่งอยู่ในห้องสมุด” โดยไม่ได้หวังผลเพื่อตีพิมพ์และนำไปใช้ประโยชน์แต่อย่างใด อีกทั้งสถาบันมีการเปิดสอนแผน ก น้อยลงไป แต่เพิ่มจำนวนแผน ข (ไม่ทำวิทยานิพนธ์) มากขึ้น คนที่ไม่อยากทำวิทยานิพนธ์เพราะจบบาง ก็หันเหไปเรียนแผน ข โดยทำภาคินิพนธ์ (Independent Study) แทน โดยมหาวิทยาลัยบางแห่งให้ทำวิจัยเป็นกลุ่ม ทำให้มหัศจรรย์ที่เหล่านั้นไม่ได้ประสบการณตรง เพื่อไปผลิตองค์ความรู้ใหม่

จากการทบทวนวรรณกรรมของ Dayal (2002) และ Rao and Hans (2011) ผู้เขียนท่านอื่นๆ ได้แสดงความเห็นในประเด็นนี้ไว้คล้ายกันด้วย นั้นแสดงว่าการขาดวัฒนธรรมการค้นคว้านี้เป็นอุปสรรคหนึ่งของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจทั้งใน และ ต่างประเทศ

2.2.3.12 ประสิทธิภาพของการเรียนการสอน

งานวิจัยของ Mintzberg (2004) พบว่าการเรียนการสอนในสถาบัน การศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ถึงความแข็งแกร่ง และการขาดนวัตกรรมใหม่ๆ ในการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงาน

ตามที่ทบทวนงานวิจัยของ Khurana (2007) วิธีการเรียนการสอน สำหรับศตวรรษใหม่นั้นจะต้องมีการพัฒนา และนิยามการเรียนการสอนใหม่ให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานความ ต้องการของตลาดมากขึ้น ในการให้ความสำคัญผลิตบุคลากรที่พร้อมจะมาเป็นผู้จัดการ และเป็น ผู้ประกอบการ

การศึกษาของ นายยรรยง พรหมสาขา ณ สกลนคร (2550) พบว่า วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบการเรียนการสอนมีคุณภาพต่ำ การจัดสรรอุปกรณ์การเรียนการสอนต่างๆ ไม่ตรงกับความต้องการใช้ ขาดอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย อาคารเรียนต่างๆ ขาดการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่นห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ไม่ได้รับการพัฒนาปรับปรุง และการจัดแหล่งเรียนรู้ในสถาบันนั้นไม่มีคุณภาพ

ประดิษฐ์ มีสุข และทรงธรรม ชีระกุล (2552) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามุ่งเน้นการเรียนเพื่อให้รอบรู้เฉพาะเรื่องอย่างเจาะจงลงลึก แต่ก็ไม่ใช่การลงลึกอย่างแคบๆ จนไม่สามารถพลิกตัวไปทางใด เน้นวิธีการที่จะช่วยให้บัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาได้มีโอกาส และหาความคิดใหม่ๆ ด้วยตนเอง อีกทั้งยังต้องมุ่งเน้นการพัฒนานักวิชาการ และนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างอิสระ

จากการศึกษาถึงความสำเร็จของมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง และได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับโลก พบว่า ในอดีตที่ผ่านมามหาวิทยาลัยเหล่านี้ได้มีการปรับปรุงหลักสูตร และนำเสนอในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการมากขึ้น ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดได้มากขึ้น จึงสรุปได้ว่า เหตุผลหนึ่งที่ทำให้โครงการ MBA สามารถประสบความสำเร็จได้นั้น เกิดจากที่โครงการมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ และตรงกับความต้องการของนายจ้าง และองค์กรต่างๆ ได้ แต่เนื่องด้วยปัจจุบันยังมีสถาบันจำนวนมากที่ยังเผชิญกับปัญหาต่างๆ ทำให้ไม่สามารถพัฒนาสถาบัน และหลักสูตรให้ตอบโจทย์ความต้องการของอุตสาหกรรมได้

2.2.3.13 ความเหมาะสมของการจ้างงาน

อ้างอิงจากการวิเคราะห์อัตราการจ้างงานของ MBA Universe ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจชั้นนำที่ได้รับอัตราการเสนองานให้กับนักเรียนทุกคนเฉลี่ย 1.3 งานต่อนักเรียน 1 คนที่จบจากสถาบันนี้ นอกเหนือจากนี้จะมีสถาบันชั้นนำอีกไม่กี่แห่งเท่านั้นที่ผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วมีงานทำ จึงนับได้ว่าการจ้างงานที่ไม่เหมาะสมเป็นอุปสรรคใหญ่ของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจ (Mahajan, Agrawal, Sharma, & Nangia, 2016)

จากงานวิจัยของ Shveta and Kumar (2011) พบว่า ปัจจุบันผู้สำเร็จการศึกษาหลายคนที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิตนั้น มีทั้งว่างงาน หรือจำใจที่จะต้องทำงานในตำแหน่งที่ต้องการเพียงผู้มีความรู้ระดับปริญญาตรีเท่านั้น

ในประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์ (2559) ได้ศึกษาแล้วพบว่า มีบัณฑิตในบางสาขางานมากมาย หรือในอีกด้านเราผลิตคนที่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาด และมีคุณภาพไม่เพียงพอ สรุปง่ายๆ คือเรามีปริมาณมากแต่มีคุณภาพไม่เพียงพอ ไม่ตรงกับความต้องการของประเทศ ทำให้เราพบว่ามีบัณฑิตระดับมหาบัณฑิตไปเป็นทำงานในตำแหน่ง ที่ใช้เพียงวุฒิมัธยมศึกษาปีที่หกก็ทำงานได้

2.2.3.14 ความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพของผู้ที่เข้ารับการศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรมของ Rao (2009) นักเรียน นักศึกษามีความต้องการในการเข้ามาศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิตนั้นมีมาก แต่นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการประกอบอาชีพว่าจะเรียนด้านการบริหารจัดการธุรกิจนี้ เพื่อที่จะนำความรู้ในการเรียนไปประกอบอาชีพใด ส่วนใหญ่เหตุผลในการเลือกที่จะเรียนด้านศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิตนี้ ก็เพื่อที่จะได้สิทธิพิเศษในการทำงานตามสาขาวิชาชีพ ได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษในการสมัครงาน หวังว่าจะทำให้มีโอกาสในอาชีพการงานเพิ่มขึ้น และการได้รับเงินเดือนที่สูงขึ้นหลังจากจบการศึกษาไปแล้วเท่านั้น

ทั้งนี้ จากการศึกษาถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโททางด้านบริหารจัดการธุรกิจของคนไทย พบว่ามีเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการศึกษาต่ออยู่ใน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกเรียนเพราะมีความจำเป็นต้องนำไปใช้งาน เช่นนำไปเพื่อสร้างโอกาสในการเลื่อนตำแหน่ง เพื่อการเปลี่ยนสายงาน ตลอดจนเล็งเห็นว่าองค์ความรู้ และประสบการณ์ที่มีอยู่นั้นไม่เพียงพอต่อการทำงานที่ทำอยู่ จำต้องหาเครื่องมือหรือกระบวนการคิดใหม่ๆ เข้ามาเพื่อเพิ่มศักยภาพการทำงานของตัวเอง สำหรับในกลุ่มที่สองคือเข้ามาเรียนต่อ เพราะมองเป็นการลงทุนเพื่ออนาคตเรียนรู้ หรือเรียนเพราะอยากมีความรู้เพิ่มเติม ตลอดจนเพื่อต้องการนำดีกรีที่สูงขึ้นมายกระดับตัวเอง หวังผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มักจะพบว่ารูปแบบทางการศึกษาของคนในกลุ่มนี้จะมุ่งแค่ให้จบการศึกษาเป็นสำคัญ (ผู้จัดการรายสัปดาห์, 2552)

ดร.พัลลภา ปิติสันต์ (2552) ประธานสาขาการจัดการธุรกิจ กล่าวว่า ผู้สมัครเข้าศึกษาในสาขาการจัดการธุรกิจ มีแรงจูงใจและแรงผลักดันที่ทำให้ตนเองอยากเข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มาจาก 3 เหตุผล คือ

1. มาสมัครเรียน เพราะอยากเปลี่ยนงานหรือเปลี่ยนสายงาน
2. จำเป็นต้องหาองค์ความรู้ และพัฒนาทักษะเพิ่ม เพราะความรู้ที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมหรืองานที่ทำอยู่

3. องค์กรสนับสนุนให้เรียนมากขึ้น เพราะสังคมไทยให้ความสำคัญ และคาดหวังต่อการมีวุฒิทางการศึกษาที่สูง เช่นที่พบอยู่บ่อยๆ ในกลุ่มคนทำงานในประเทศไทย คือ คนทำงานระดับอาวุโสมีลูกน้องที่จบโทมาทำงานด้วย จะเป็นตัวผลักดันให้เขาต้องไปเรียนเพิ่ม เป็นต้น

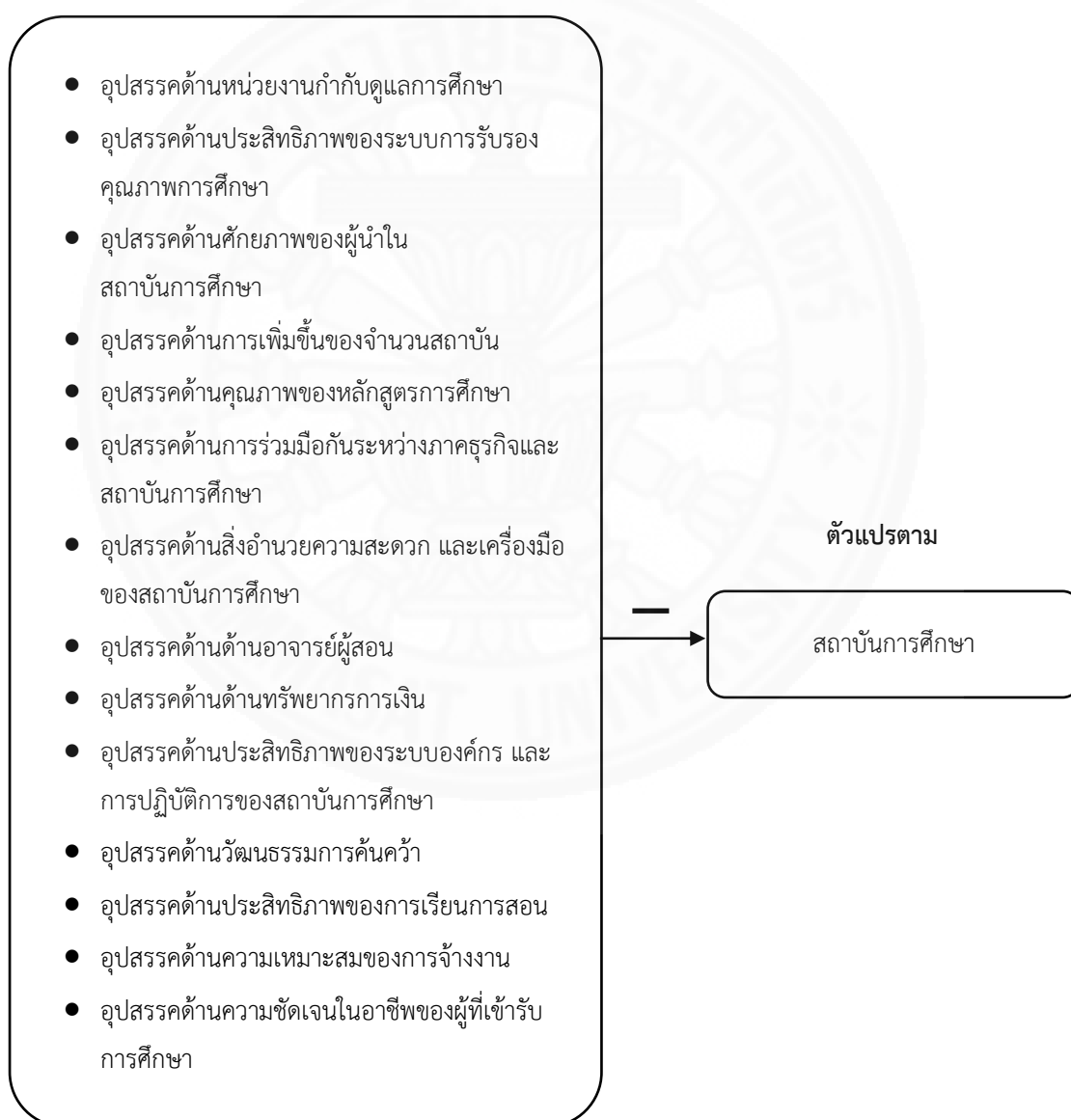
ประดิษฐ์ มีสุข และ ทรงธรรม ธีระกุล (2552) ได้กล่าวไว้ว่า มหาวิทยาลัยบางแห่งจัดหลักสูตร เพื่อตอบสนองผู้เรียนที่ต้องการเรียนให้จบได้เร็ว ได้เป็นมหาบัณฑิตเพียงเพื่อเป็น Social Credit ทำให้มหาบัณฑิตเหล่านั้นไม่ได้ประสบการณ์ตรง แต่มาเรียนเพียงเพื่อให้สำเร็จได้เร็ว เพื่อให้ได้สำเร็จปริญญามหาบัณฑิตไปใช้ในการสมัครงานเท่านั้น

โดยจากอุปสรรคของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ทั้งหมด 14 อุปสรรคข้างต้น ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ทางผู้วิจัยจึงจะใช้อุปสรรคของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ทั้งหมด 14 อุปสรรคนี้ ในการทำการวิเคราะห์ว่า อุปสรรคต่างๆ ที่กล่าวมานั้น ส่งผลต่อการศึกษาการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทยหรือไม่ หากความรุนแรงของปัญหา และความเกี่ยวข้องกันของอุปสรรคแต่ละอุปสรรคที่แตกต่างกันทั้งหมดนี้ เพื่อให้สถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจต่างๆ สามารถนำข้อมูลนี้ไปปรับใช้ในการพัฒนาสถาบัน และยกระดับการเรียนการสอนของสถาบันได้

2.3 กรอบแนวคิดงานวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ รวมทั้งการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้ทำวิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของงานวิจัย ในการวิจัยเรื่อง “การศึกษาถึงอุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของแต่ละอุปสรรคปัญหา ที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย” เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัยไว้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์อุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหา ที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย โดยอาศัยวิธี Total Interpretive Structural Modelling (TISM) โดยงานวิจัยที่กล่าวถึงในบทนี้การศึกษาได้ดำเนินงานใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 การระบุอุปสรรคปัญหาต่างๆ โดยผ่านการทบทวนวรรณกรรม
- 3.2 การตรวจสอบอุปสรรคปัญหาต่างๆ โดยผ่านการทำแบบสอบถาม
 - 3.2.1 การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2.4 เกณฑ์การให้คะแนน
 - 3.2.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.2.6 เครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.3 การจัดลำดับ และจำลองอุปสรรคปัญหาต่างๆ โดยการใช้วิธี TISM
 - 3.3.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับ TISM
 - 3.3.2 ขั้นตอนของเทคนิค TISM

3.1 การระบุอุปสรรคปัญหาต่างๆ โดยผ่านการทบทวนวรรณกรรม

อุปสรรคทั้ง 14 ข้อข้างต้นจากการทบทวนวรรณกรรม (ตารางที่ 2.3) ที่ได้รับการกล่าวถึงไปก่อนหน้านี้แล้ว ซึ่งอยู่ในส่วนของบทที่ 2

3.2 การตรวจสอบอุปสรรคปัญหาต่างๆ โดยผ่านการทำแบบสอบถาม

3.2.1 การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมายเป็นนักศึกษาในโครงการการศึกษาด้านการบริหารจัดการ หลักสูตรมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย ทั้งที่กำลังศึกษาอยู่ และที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว จำนวน 200 คน

3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2.1 ตัวแปรอิสระ

1. อุปสรรคด้านหน่วยงานกำกับดูแลการศึกษา
2. อุปสรรคด้านประสิทธิภาพของระบบการรับรองคุณภาพการศึกษา
3. อุปสรรคด้านศักยภาพของผู้นำในสถาบันการศึกษา
4. อุปสรรคด้านการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถาบัน
5. อุปสรรคด้านคุณภาพของหลักสูตรการศึกษา
6. อุปสรรคด้านการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา
7. อุปสรรคด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และเครื่องมือของสถาบันการศึกษา
8. อุปสรรคด้านด้านอาจารย์ผู้สอน
9. อุปสรรคด้านด้านทรัพยากรการเงิน
10. อุปสรรคด้านประสิทธิภาพของระบบองค์กร และการปฏิบัติการของ

สถาบันการศึกษา

11. อุปสรรคด้านวัฒนธรรมการค้นคว้า
12. อุปสรรคด้านประสิทธิภาพของการเรียนการสอน
13. อุปสรรคด้านความเหมาะสมของการจ้างงาน
14. อุปสรรคด้านความชัดเจนในอาชีพของผู้ที่เข้ารับการศึกษ

3.2.2.2 ตัวแปรตาม

ในการวิจัยครั้งนี้ตัวแปรตาม คือ ภาพรวมของสถาบันการศึกษา ด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย

3.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งจะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบถึงอุปสรรคของสถาบันศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA โดยใช้แนวทางในการสร้างแบบสอบถามตามการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และใช้เครื่องมือ Total Interpretive Structural Modelling (TISM) ในการจำลองความสัมพันธ์ของอุปสรรคต่างๆ ซึ่งโครงสร้างของแบบสอบถามถูกออกแบบ โดยประกอบด้วยรายการของอุปสรรคปัญหาต่าง

โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลคัดกรองผู้ตอบแบบสอบถามที่ตรงกับความต้องการของงานวิจัย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ให้เลือกเพียง 1 คำตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการประเมินระดับความสำคัญของอุปสรรคปัญหาของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย โดยใช้มาตรวัดแบบไลเคอร์ท (Likert Scale) ลักษณะคำถามจะเป็นแบบมาตรประมาณ (Rating Scale) ซึ่งแบ่งความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ เรียงจากน้อยไปหามาก

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษาสูงสุดก่อนเข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาโทด้านการบริหารจัดการ หรือ MBA สถาบันการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาทางด้านการบริหารจัดการ หรือ MBA สาขาที่จบในระดับปริญญาตรี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ให้เลือกเพียง 1 คำตอบ

3.2.4 เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์ในการให้คะแนนของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 ที่ถามเกี่ยวกับการประเมินระดับความสำคัญของอุปสรรคปัญหาของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย จะใช้มาตรวัดแบบไลเคอร์ท (Five-Point Likert Scales) ซึ่งแต่ละคำถามจะมีคำตอบเป็นตัวเลือก 5 ระดับ คือ ระดับความสำคัญของปัจจัย น้อยที่สุด / น้อย / ปานกลาง / มาก / มากที่สุด โดยในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถประเมินระดับความเห็นหรือระดับการตัดสินใจข้อใด จะมีคะแนนเท่ากับ 0 คะแนน ซึ่งแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนระดับความสำคัญของปัจจัยได้ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีระดับความสำคัญมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีระดับความสำคัญมาก
- 3 คะแนน หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีระดับความสำคัญปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีระดับความสำคัญน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีระดับความสำคัญน้อยที่สุด
- 0 คะแนน หมายถึง ไม่สามารถประเมินได้

ในงานวิจัยนี้กำหนดเกณฑ์การประเมิน โดยผู้วิจัยจะใช้หลักการแบ่งช่วงการแปลผลตามหลักของการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) โดยแบ่งคะแนนที่สูงที่สุดเป็น 5 ระดับ จากคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับจากแบบสอบถาม คะแนนที่สูงที่สุด คือ 5 คะแนน และคะแนนต่ำที่สุด คือ 1 คะแนน หากถึงกลางพิสัย โดยใช้สูตรคำนวณช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ช่วงคะแนน}}$$

$$= \frac{5-1}{5}$$

$$= 0.8$$

ดังนั้น ช่วงระยะห่างของแต่ละอันตรภาคชั้นเท่ากับ 0.8 ซึ่งสามารถกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนค่าเฉลี่ยของระดับความเห็นในการประเมินระดับความสำคัญของอุปสรรคปัญหาของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย ได้ดังนี้

4.21-5.00 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีระดับความสำคัญมากที่สุด

3.41-4.20 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีระดับความสำคัญมาก

2.61-3.40 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีระดับความสำคัญปานกลาง

1.81-2.60 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีระดับความสำคัญน้อย

1.00-1.80 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีระดับความสำคัญน้อยที่สุด

ความน่าเชื่อถือของโครงสร้างนี้ได้จะทดสอบโดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Coefficient of reliability), Cronbach's alpha จากโปรแกรม Statistical Package for Social Sciences (SPSS)

3.2.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สำหรับการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาศึกษานั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Method) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการรวบรวมแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออกเป็น 2 รอบดังนี้

1. เพื่อคัดกรองอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาหลักสูตร MBA ในประเทศไทย กล่าวคือ เป็นข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่างผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ทำแบบสอบถามทาง Social media หรือทำแบบสอบถามผ่านเว็บไซต์ เพื่อเพิ่มความสะดวกในการทำให้กับผู้ตอบแบบสอบถามคือ กลุ่มประชากรเป้าหมายเป็นนักศึกษาในโครงการการศึกษาด้านการบริหารจัดการหลักสูตรมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย ทั้งที่กำลังศึกษาอยู่ และที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วตามที่ได้ระบุไว้ จำนวน 200 คน เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าเป็นวิธีที่สามารถกระจายแบบสอบถามได้ง่าย สะดวกในการได้มาซึ่งข้อมูล รวดเร็ว มีค่าใช้จ่ายไม่สูง และไม่ทำให้ความสำคัญของข้อมูลที่ได้ลดลงไปแต่ประการใด โดยมีระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาวิจัยในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม 2559

2. เพื่อเก็บข้อมูลบริบทความสัมพันธ์ของอุปสรรคจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยการเก็บข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยตรง และการส่งแบบสอบถาม

ให้กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญผ่านทางอีเมลล์ เพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการแบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการที่เป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัยต่างๆ จำนวน 30 ท่านด้วยกัน โดยจะเลือกจากพื้นฐานการทำงาน และประสบการณ์

หลังจากที่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ทางผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนที่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปประมวลผล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

3.2.6 เครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง แล้ว ผู้ทำวิจัยจะทำการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลที่ตอบ (Completeness) หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ ซึ่งทางคณะผู้วิจัยได้ใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.6.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1. การอธิบาย บรรยาย คุณลักษณะเบื้องต้นต่างๆ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษาสูงสุดก่อนเข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาโทด้านการบริหารจัดการ หรือ MBA สถาบันการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาทางด้านการบริหารจัดการ หรือ MBA สาขาที่จบในระดับปริญญาตรี โดยนำเสนอในรูปค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นในส่วนการประเมินระดับความสำคัญของอุปสรรคปัญหาของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอในรูปแบบค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2.6.2 สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics)

เป็นสถิติที่ศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลที่ได้ไปอธิบายหรือสรุปผล ซึ่งสถิติเชิงอ้างอิงที่ใช้ในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Cronbach's reliability coefficient alpha)

3.3 การจัดลำดับ และจำลองอุปสรรคปัญหาต่างๆ โดยการใช้วิธี TISM

Total Interpretive Structural Modelling (TISM) พัฒนามาจาก Interpretive Structural Modelling (ISM) เป็นวิธีที่ใช้สำหรับการจำลอง และจำแนกประเภท เนื่องจาก ISM เพียงแค่แปลงข้อมูลต่างๆ ให้ใช้งานได้เท่านั้น แต่ TISM นั้นจะอธิบายธรรมชาติ และความสัมพันธ์กันของแต่ละองค์ประกอบ รวมถึงอธิบายตรรกะที่อยู่เบื้องหลังความสัมพันธ์อีกด้วย

3.3.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับ TISM

ในส่วนการเตรียมข้อมูลสำหรับ TISM จะใช้ข้อมูลค่าเฉลี่ย (Mean) ของแต่ละอุปสรรคปัญหา ในส่วนของการประเมินระดับความสำคัญของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษา ด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิตหรือ MBA ในประเทศไทย ที่คำนวณได้มาจากโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยจะเลือกใช้เฉพาะอุปสรรคปัญหาที่มีค่าเฉลี่ย (Mean) เกิน 3.00 มาพิจารณาเท่านั้น

โดยจะนำอุปสรรคปัญหาที่ถูกเลือกนั้นมาใช้ในการออกแบบสอบถาม (Questionnaire) อีกชุดหนึ่ง ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้ส่งให้กับผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการจำนวน 30 ท่านด้วยกัน โดยจะเลือกจากพื้นฐานการทำงาน และประสบการณ์

3.3.2 ขั้นตอนของเทคนิค TISM

3.3.2.1 กำหนดความสัมพันธ์ตามบริบท

กำหนดความสัมพันธ์ของอุปสรรคแต่ละอุปสรรคที่ถูกเลือกมาแล้ว โดยใช้คำว่า “ส่งผลให้เกิด” ในการกำหนดความสัมพันธ์ของอุปสรรคแต่ละอุปสรรคที่แตกต่างกันออกมา เป็นคู่ของความสัมพันธ์

3.3.2.2 การตีความโดยใช้การเปรียบเทียบเชิงคู่ (Pair-Wise Comparison)

ผู้เชี่ยวชาญจะทำการเปรียบเทียบอุปสรรคแต่ละอุปสรรคที่ละความสัมพันธ์ของอุปสรรค โดยคำตอบของคู่เปรียบเทียบแต่ละคู่สามารถเป็นได้ทั้ง “ใช่ (Y)” หรือ “ไม่ใช่ (N)” โดยให้ความหมายดังนี้

ใช่ (Y) หมายถึง ปัญหา A ส่งผลให้เกิดปัญหา B

ไม่ใช่ (N) หมายถึง ปัญหา A ไม่ส่งผลให้เกิดปัญหา B

หลังจากที่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ทางผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนที่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปประมวลผล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป โดยการรวบรวมข้อมูลจะเลือกใช้เฉพาะข้อมูลความสัมพันธ์ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีการอธิบายไว้ตรงกันไม่ต่ำกว่า 51% ในแต่ละความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหา

3.3.2.3 กำหนดตารางความสัมพันธ์ Structural Self Interaction Matrix (SSIM)

นำข้อมูลที่ได้มาถอดความสัมพันธ์การเชื่อมโยงการเปรียบเทียบ เพื่อลดความซับซ้อนในการนำข้อมูลไปใช้ต่อ โดยการสร้างตารางความสัมพันธ์ Structural Self Interaction Matrix (SSIM) ระหว่างตัวแปร (i, j) ซึ่ง “i” หมายถึงตัวแปรใน “แถว” และ “j” หมายถึงตัวแปรใน “คอลัมน์” โดยใช้ 4 สัญลักษณ์ V, A, O และ X สำหรับแทนแต่ละประเภทของความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร ซึ่งความหมายของสัญลักษณ์คือ (Sandbhor & Botre, 2014)

V หมายถึง i ส่งผลให้เกิด j แต่ j ไม่ส่งผลให้เกิด i

A หมายถึง j ส่งผลให้เกิด i แต่ i ไม่ส่งผลให้เกิด j

O หมายถึง i ส่งผลให้เกิด j และ j ส่งผลให้เกิด i

X หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน

3.3.2.4 สร้างตาราง Reachability Matrix

สร้างตารางความสัมพันธ์ Reachability Matrix โดยจะมีตัวแปรแต่ละตัวแปรเรียงตามแถวและคอลัมน์เช่นเดียวกับ Structural Self Interaction Matrix (SSIM) โดยการนำข้อมูลจากตาราง SSIM ที่ได้มาถอดความสัมพันธ์การเชื่อมโยงการเปรียบเทียบ ซึ่งจะใช้ตัวเลขมาแทนสัญลักษณ์ ดังตาราง (Sandbhor & Botre, 2014)

ตารางที่ 3.1

การแปลสัญลักษณ์จาก SSIM เพื่อเป็นตัวเลขในตาราง Reachability Matrix

สัญลักษณ์	ความสัมพันธ์ i ต่อ j (i, j)	ความสัมพันธ์ j ต่อ i (j, i)
V	1	0
A	0	1
O	1	1
X	0	0

3.3.2.5 หา Level partition ของตัวแปร

การหา Level partition ของเทคนิค TISM นั้นคล้ายกับของเทคนิค ISM คือทำเพื่อให้ทราบถึงตำแหน่งของตัวแปรต่างๆ โดยการจัดเซตของข้อมูลในตาราง Reachability Matrix ออกเป็น 2 เซตคือ

1. Reachability Set คือการเลือกพิจารณาแบ่งกลุ่มของตัวแปรแต่ละตัวที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นในแนวนอนแล้วให้ค่าในเป็นเลข 1 ให้อยู่กลุ่มเดียวกัน ทำแบบนี้ให้ครบทุกตัวแปร

2. Antecedent Set คือการเลือกพิจารณาแบ่งกลุ่มของตัวแปรแต่ละตัวที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นในแนวตั้งแล้วให้ค่าในเป็นเลข 1 ให้อยู่กลุ่มเดียวกัน ทำแบบนี้ให้ครบทุกตัวแปร

แล้วนำมาพิจารณาหาตัวแปรที่ซ้ำกันระหว่าง Reachability Set และ Antecedent Set ซึ่งถ้าเซตของตัวแปรที่ซ้ำกันของทั้ง 2 เซตนั้นเหมือนกับเซตตัวแปรใน Reachability Set ทุกประการ (จำนวนตัวแปรเท่ากัน และตัวแปรเป็นตัวแปรตัวเดียวกัน) ตัวแปรนั้นๆ จะถูกจัดอันดับขึ้นไปก่อน (เริ่มจากขั้นที่ 1) ตัวแปรใดที่มีอันดับขั้นสูงที่สุดจะถือว่าตัวแปรนั้นๆ มีความสำคัญมากที่สุด ตัวแปรใดๆ ที่ถูกจัดอันดับขั้นความสำคัญไปแล้วจะถูกลบออกจากเซต ส่วนตัวแปรที่เหลือจะถูกทำซ้ำเพื่อจัดอันดับขั้นความสำคัญไปเรื่อยๆ จนกว่าจะหมด (Sushi, 2012)

3.3.2.6 สร้างกราฟ Conical Matrix

การสร้างกราฟ Conical Matrix คือการสร้างกราฟสำหรับการจัดหมวดหมู่ขององค์ประกอบต่างๆ ออกตามปัจจัย 2 ชนิดคือ Driving power และ Dependence power ทำได้โดยการนำข้อมูลจากตารางความสัมพันธ์ Reachability Matrix มาใช้โดยค่าที่จะใช้พล็อตกราฟ Conical Matrix จะถูกคำนวณจากการรวมตัวเลขที่เราใส่เข้าไปใน Reachability Matrix ซึ่งค่า Driving power ของแต่ละตัวแปรจะได้มาจากผลรวมของตัวเลขในแต่ละแถว และค่า Dependence power ของแต่ละตัวแปรจะได้มาจากผลรวมของตัวเลขในแต่ละคอลัมน์

จากนั้นนำค่าที่ได้มาพล็อตในกราฟที่แบ่งเป็น 4 Quadrant โดยทั้ง 4 Quadrant ในกราฟจะแสดงถึงกลุ่มที่แตกต่างกัน 4 กลุ่มด้วยกัน ดังนี้ (Sandbhor & Botre, 2014)

Quadrant 1: ประกอบด้วยตัวแปรอิสระที่มี Driving Power น้อย และมี Dependence Power น้อย

Quadrant 2: ประกอบด้วยตัวแปรที่มี Driving Power น้อย และมี Dependence Power มาก

Quadrant 3: ประกอบด้วยตัวแปรที่เชื่อมโยงกันที่มี Driving Power มาก และมี Dependence Power มาก

Quadrant 4: ประกอบด้วยตัวแปรอิสระซึ่งมีความแข็งแกร่ง ที่มี Driving Power มาก และมี Dependence Power น้อย

3.3.2.7 สร้าง TISM Model

จากที่เราได้ทำการรวบรวมข้อมูลทั้งหมด ผ่านการคัดกรองวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัญหาแต่ละปัญหา จากนั้นนำมาสร้าง TISM Model ซึ่งจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาแต่ละปัญหา

การสร้าง TISM Model องค์ประกอบต่างๆ จะถูกจัดเรียงเป็นแผนภาพที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงระดับความสำคัญ และการเชื่อมโยงกันอย่างมีนัยสำคัญขององค์ประกอบต่างๆ ตามความสำคัญขององค์ประกอบที่วิเคราะห์ได้จาก Reachability Matrix โดยความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบจะแสดงโดยสัญลักษณ์ลูกศร ซึ่งจะมีเขียนอธิบายถึงความเกี่ยวข้องกันขององค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบกำกับไว้บริเวณลูกศรนั้นๆ เพื่อบอกความสัมพันธ์กันของแต่ละตัวแปร

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุอุปสรรคปัญหาของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย รวมถึงอธิบายลักษณะ ประเด็นสำคัญและความเกี่ยวข้องกันของแต่ละอุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างมาประมวลผลและวิเคราะห์ค่าทางสถิติ อีกทั้งเทคนิค TISM จะถูกนำมาใช้ในการจำลองรูปแบบ โครงสร้างความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหาที่สนใจและบอกถึงบริบทความสัมพันธ์กันของอุปสรรคปัญหาต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบตารางและกราฟประกอบคำอธิบาย โดยเรียงลำดับหัวข้อและผลการวิเคราะห์ออกเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

4.1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนของตัวแปรอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ในประเทศไทย

4.3 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อความรุนแรงของแต่ละอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ในประเทศไทย

4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหา ที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย โดยเทคนิค TISM

4.4.1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม

4.4.2 การวิเคราะห์อุปสรรคปัญหาโดยเทคนิค TISM

4.1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลาประมาณ 10 วัน ตั้งแต่วันที่ 28 พฤศจิกายน – 7 ธันวาคม 2559 โดยได้รับข้อมูลแบบสอบถามตอบกลับมารวมทั้งสิ้น 217 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการตัดแบบสอบถามที่เลือกตอบว่า “ไม่เคยศึกษา MBA ปริญญาโททางบริหารธุรกิจจากสถาบันในประเทศไทย” ออกไปเป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 39 ชุด ทำให้ในการวิจัยครั้งนี้มีแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนจำนวนทั้งสิ้น 178 ชุด ซึ่งจากข้อมูลทั้ง 217 ชุด พบว่ามีลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1

ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)
1. เพศ		
ชาย	61	34.3%
หญิง	117	65.7%
รวม	178	100.0%
2. อายุ		
น้อยกว่า 21 ปี	0	0.0%
21 - 25 ปี	13	7.3%
26 - 30 ปี	131	73.6%
31 - 35 ปี	27	15.2%
36 - 40 ปี	6	3.4%
41 - 45 ปี	1	0.6%
46 - 50 ปี	0	0.0%
มากกว่า 50 ปี	0	0.0%
รวม	178	100.0%
3. สถานภาพสมรส		
โสด	164	92.1%
สมรส	13	7.3%
หย่าร้าง	1	0.6%
รวม	178	100.0%
4. อาชีพ		
นักเรียน-นักศึกษา	5	2.8%
รับราชการ-พนักงานรัฐวิสาหกิจ	27	15.2%
พนักงานบริษัทเอกชน	130	73.0%
ประกอบอาชีพส่วนตัว	16	9.0%
รวม	178	100.0%

ตารางที่ 4.1

ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)
5. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	0	0.0%
10,001 – 20,000 บาท	12	6.7%
20,001 – 30,000 บาท	46	25.8%
30,001 – 40,000 บาท	44	24.7%
40,001 – 50,000 บาท	31	17.4%
มากกว่า 50,000 บาท	45	25.3%
รวม	178	100.0%
6. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	126	70.8%
ปริญญาโท	51	28.7%
ปริญญาเอก	1	0.6%
รวม	178	100.0%
7. สถาบันการศึกษาโครงการ MBA		
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	63	35.4%
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	34	19.1%
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	29	16.3%
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	3	1.7%
วิทยาลัยการจัดการมหิดล	8	4.5%
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	2	1.1%
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	6	3.4%
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	15	8.4%
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	1	0.6%
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	4	2.2%
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	6	3.4%
มหาวิทยาลัยศิลปากร	3	1.7%
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	4	2.2%
รวม	178	100.0%

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น เพศชายร้อยละ 34.3 และเพศหญิงร้อยละ 65.7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26–30 ปี คิดเป็น ร้อยละ 73.6 ของกลุ่มตัวอย่าง สถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็น ร้อยละ 92.1 โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 73.0 ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ย ต่อเดือนระหว่าง 20,001–30,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.8 ของกลุ่มตัวอย่าง ขณะที่ ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 70.8

เมื่อพิจารณาถึงสถาบันการศึกษาโครงการ MBA ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ร้อยละ 35.4 ของกลุ่มตัวอย่างศึกษาหลักสูตร MBA ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รองลงมาคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 19.1 และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 16.3 ซึ่งมหาวิทยาลัยทั้งสาม แห่งนี้ถือได้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงของโครงการ MBA ในประเทศไทย

4.2 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนของตัวแปรอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อ สถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ในประเทศไทย

การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ได้นำข้อมูลแบบสอบถามในส่วนของตัวแปร อุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ในประเทศไทย มา วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's reliability coefficient alpha) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการ ของครอนบาค ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(\frac{1 - \sum Si^2}{St^2} \right)$$

โดยที่ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อถือได้

Si^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนน

K คือ จำนวนข้อทั้งหมด

St^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวม

โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) มากกว่า 0.7 ถือได้ว่าแบบสอบถาม ฉบับนี้มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งจากเครื่องมือการวิจัยนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.965 ซึ่งเป็นค่าที่สามารถยอมรับได้

4.3 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อความรุนแรงของแต่ละอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ในประเทศไทย

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 178 ชุด สามารถนำมาสรุปคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของของระดับความคิดเห็นต่อความรุนแรงของแต่ละอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ในประเทศไทย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลค่า
1. ปัญหาหน่วยงานกำกับดูแลการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ	2.90	1.192	ปานกลาง
2. ปัญหาระบบการรับรองคุณภาพการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ	2.88	1.329	ปานกลาง
3. ปัญหาผู้นำในสถาบันการศึกษาไม่มีศักยภาพ	2.94	1.378	ปานกลาง
4. ปัญหาการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถาบันทำให้คุณภาพของสถาบันลดลง	2.93	1.278	ปานกลาง
5. ปัญหาหลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ	3.14	1.413	ปานกลาง
6. ปัญหาขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา	3.06	1.258	ปานกลาง
7. ปัญหาสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม	3.11	1.239	ปานกลาง
8. ปัญหาขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน	3.34	1.340	ปานกลาง
9. ปัญหาขาดแคลนทรัพยากรการเงิน	2.94	1.356	ปานกลาง
10. ปัญหาระบบบงค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ	3.01	1.297	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละตัวแปรอิสระ (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลค่า
11. ปัญหาขาดวัฒนธรรมการวิจัยและค้นคว้า	2.93	1.315	ปานกลาง
12. ปัญหาการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ	3.09	1.439	ปานกลาง
13. ปัญหาภาคธุรกิจมีการจ้างงานผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม	2.92	1.251	ปานกลาง
14. ปัญหาขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษ	3.17	1.188	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยทั้ง 14 ปัจจัย พบว่าตัวแปรอิสระที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นสูงสุดจากกลุ่มตัวอย่าง 5 อันดับแรก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัญหาขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ปัญหาขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 ปัญหาหลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 ปัญหาสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 ปัญหาการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09

สำหรับปัจจัยอิสระที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นต่ำสุดจากกลุ่มตัวอย่าง 5 อันดับสุดท้าย ได้แก่ ปัญหาระบบการรับรองคุณภาพการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 เป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาหน่วยงานกำกับดูแลการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ปัญหาภาคธุรกิจมีการจ้างงานผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำในอันดับสี่มี 2 ปัจจัยปัญหาซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ปัญหาขาดวัฒนธรรมการวิจัยและค้นคว้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 และปัญหาการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถาบันทำให้คุณภาพของสถาบันลดลง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 เช่นกัน ส่วนอันดับที่ห้าคือ ปัญหาผู้นำในสถาบันการศึกษาไม่มีศักยภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94

โดยต่อไปในส่วนการเตรียมข้อมูลสำหรับเทคนิค TISM จะใช้ข้อมูลค่าเฉลี่ย (Mean) ของแต่ละอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิตหรือ MBA ในประเทศไทย โดยจะเลือกใช้เฉพาะอุปสรรคปัญหาที่มีค่าเฉลี่ย (Mean) เกิน 3.00 มาพิจารณาเท่านั้น

ซึ่งเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ ปัญหาขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ปัญหาขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 ปัญหาหลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 ปัญหาสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 ปัญหาการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 ปัญหาขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 และปัญหาระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01

4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหา ที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย โดยเทคนิค TISM

ในการเตรียมข้อมูลสำหรับเทคนิค TISM จะนำอุปสรรคปัญหาที่ถูกเลือกนั้นมาใช้ในการออกแบบสอบถาม (Questionnaire) อีกชุดหนึ่ง โดยจะเลือกใช้เฉพาะอุปสรรคปัญหาที่มีค่าเฉลี่ย (Mean) เกิน 3.00 มาพิจารณา จะมีเพียง 7 อุปสรรคปัญหาเท่านั้น และเพื่อความสะดวกในงานการวิจัย จะทำการแทนชื่ออุปสรรคปัญหาต่างๆ ด้วยรหัส ซึ่งอุปสรรคปัญหาที่ถูกเลือกนำมาวิเคราะห์และรหัสของแต่ละอุปสรรคปัญหา ได้แก่

ตารางที่ 4.4

อุปสรรคปัญหาที่ถูกเลือกนำมาวิเคราะห์และรหัสตัวแทน

รหัส	อุปสรรคปัญหา
C1	หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ
C2	การขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา
C3	สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม
C4	การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน
C5	ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ
C6	การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ
C7	การขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษามีค่าเฉลี่ย

4.4.1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้ส่งให้กับผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการจำนวน 30 ท่านด้วยกัน โดยจะเลือกจากพื้นฐานการทำงาน และประสบการณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้จะเป็นผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานให้กับสถาบันการศึกษาในประเทศไทย เช่น คณาจารย์ หรือ นักวิชาการ ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลาประมาณ 1 อาทิตย์ ตั้งแต่วันที่ 8-15 ธันวาคม 2559 โดยได้รับข้อมูลแบบสอบถามตอบกลับมารวมทั้งสิ้น 23 ชุด พบว่ามีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5

ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)
1. เพศ		
ชาย	13	56.5%
หญิง	10	43.5%
รวม	23	100.0%
2. อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	2	8.7%
31 – 35 ปี	6	26.1%
36 – 40 ปี	6	26.1%
41 – 45 ปี	3	13.0%
46 – 50 ปี	0	0.0%
มากกว่า 50 ปี	6	26.1%
รวม	23	100.0%
3. สถานภาพสมรส		
โสด	9	39.1%
สมรส	14	60.9%
รวม	23	100.0%

ตารางที่ 4.4

ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน (คน)	สัดส่วน (%)
4. อายุการทำงาน		
น้อยกว่า 15 ปี	13	56.5%
15 – 20 ปี	6	26.1%
20 – 25 ปี	0	0.0%
มากกว่า 25 ปี	4	17.4%
รวม	23	100.0%

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็นเพศชายร้อยละ 56.5 และเพศหญิงร้อยละ 43.5 จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี 36-40 ปี และมากกว่า 50 ปี มีจำนวนเท่ากันทั้ง 3 ช่วงอายุคือ ร้อยละ 26.1 ซึ่งถือเป็นส่วนใหญ่ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม สถานภาพสมรสของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 60.9 โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ 56.5 มีอายุการทำงานน้อยกว่า 15 ปี

4.4.2 การวิเคราะห์อุปสรรคปัญหาโดยเทคนิค TISM

4.4.2.1 กำหนดคู่ความสัมพันธ์

กำหนดความสัมพันธ์ของอุปสรรคแต่ละอุปสรรคที่ถูกเลือกมาแล้ว โดยใช้คำว่า “ส่งผลให้เกิด” ในการกำหนดความสัมพันธ์ของอุปสรรคแต่ละอุปสรรคที่แตกต่างกัน จากอุปสรรคที่คิดมาทั้งหมด 7 อุปสรรคนั้น จะสามารถทำให้เกิดคู่เปรียบเทียบทั้งหมด 21 คู่ หรือกล่าวคือ 42 ความสัมพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญจะทำการเปรียบเทียบอุปสรรคแต่ละอุปสรรคที่ละความสัมพันธ์ พร้อมทั้งอธิบายถึงเหตุผลของความสัมพันธ์นั้นๆ ด้วย โดยการรวบรวมข้อมูลจะเลือกใช้เฉพาะข้อมูลความสัมพันธ์ที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีการอธิบายไว้ตรงกันไม่ต่ำกว่า 51% ในแต่ละความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหา

4.4.2.2 กำหนดตารางความสัมพันธ์ Structural Self Interaction Matrix (SSIM)

ผู้วิจัยนี้ได้นำข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการระบุความสัมพันธ์ระหว่างอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต

หรือ MBA ในประเทศไทย มาถอดความสัมพันธ์ของบริบทการเชื่อมโยงกันของแต่ละอุปสรรค โดยใช้สัญลักษณ์ V, A, O และ X แทนความสัมพันธ์ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.6

ตารางความสัมพันธ์ Structural Self Interaction Matrix (SSIM)

รหัส (i)	รหัส (j)						
	C7	C6	C5	C4	C3	C2	C1
C1	V	A	A	A	A	X	-
C2	O	O	A	O	O	-	
C3	O	V	X	V	-		
C4	O	V	X	-			
C5	O	V	-				
C6	X	-					
C7	-						

จากตารางที่ 4.5 อธิบายได้ว่าจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ปัญหาหลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพทำให้เกิดการขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษารวมถึงการขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษาด้วย

ในส่วนของปัญหาเรื่องการขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ และปัญหาการขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษานั้นจะเป็นตัวแปรที่ส่งผลให้หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ

ปัญหาระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพนั้นจะมีส่วนทำให้เกิดการขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา อีกทั้งปัญหาที่สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม จะส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน และระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ โดยที่ปัญหาระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพก็ส่งผลกระทบต่อสถาบันคือ สถาบันจะขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมได้ และยังส่งผลให้ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนอีกด้วย

การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนนั้นก็เป็อีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ และการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ รวมถึงปัญหาการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพนี้ จะส่งผลให้ขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึษา และการที่ผู้เข้ารับการศึษาขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพแล้วนั้นจะมีส่วนที่จะส่งผลกระทบต่อปัญหาการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพได้เช่นกัน

4.4.2.3 สร้างตาราง Reachability Matrix

จากการกำหนดตารางความสัมพันธ์ Structural Self Interaction Matrix (SSIM) จะสามารถสร้างตารางความสัมพันธ์ Reachability Matrix ได้โดยจะถอดความสัมพันธ์การเชื่อมโยงการเปรียบเทียบของ SSIM จากสัญลักษณ์มาเป็นตัวเลขแทน ดังตาราง

ตารางที่ 4.7

ตาราง Reachability Matrix

รหัส (i)	รหัส (j)						
	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7
C1	1	1	0	0	0	0	1
C2	1	1	0	0	0	0	0
C3	1	0	1	1	1	1	0
C4	1	0	0	1	1	1	0
C5	1	1	1	1	1	1	0
C6	1	0	0	0	0	1	1
C7	0	0	0	0	0	1	1

4.4.2.4 หา Level partition ของตัวแปร

การหา Level partition นั้นทำเพื่อให้ทราบถึงตำแหน่งของตัวแปรต่างๆ เพื่อที่จะนำไปใช้ในการสร้าง TISM Model ในขั้นตอนสุดท้ายต่อไป โดย Level partition ของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย แสดงดังตาราง

ตารางที่ 4.8

ตารางการหา Level partition

อุปสรรคปัญหา	Reachability Set	Antecedent Set	Intersection Set	Level
ครั้งที่ 1				
C1	1, 2, 7	1, 2, 3, 4, 5, 6	1, 2	
C2	1, 2	1, 2, 5	1, 2	I
C3	1, 3, 4, 5, 6	3, 5	3, 5	
C4	1, 4, 5, 6	3, 4, 5	4, 5	
C5	1, 2, 3, 4, 5, 6	3, 4, 5	3, 4, 5	
C6	1, 6, 7	3, 4, 5, 6, 7	6, 7	
C7	6, 7	1, 6, 7	6, 7	I
ครั้งที่ 2				
C1	1	1, 3, 4, 5, 6	1	II
C3	1, 3, 4, 5, 6	3, 5	3, 5	
C4	1, 4, 5, 6	3, 4, 5	4, 5	
C5	1, 3, 4, 5, 6	3, 4, 5	3, 4, 5	
C6	1, 6	3, 4, 5, 6	6	
ครั้งที่ 3				
C3	3, 4, 5, 6	3, 5	3, 5	
C4	4, 5, 6	3, 4, 5	4, 5	
C5	3, 4, 5, 6	3, 4, 5	3, 4, 5	
C6	6	3, 4, 5, 6	6	III

ตารางที่ 4.7

ตารางการหา Level partition (ต่อ)

อุปสรรคปัญหา	Reachability Set	Antecedent Set	Intersection Set	Level
ครั้งที่ 4				
C3	3, 4, 5	3, 5	3, 5	
C4	4, 5	3, 4, 5	4, 5	IV
C5	3, 4, 5	3, 4, 5	3, 4, 5	
ครั้งที่ 5				
C3	3, 5	3, 5	3, 5	V
C5	3, 5	3, 5	3, 5	V

ตารางที่ 4.9

ตารางสรุป Level partition ของแต่ละอุปสรรคปัญหา

ข้อที่	อุปสรรคปัญหา	รหัส	Level
1	หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ	C1	II
2	การขาดความร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา	C2	I
3	สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม	C3	V
4	การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน	C4	IV
5	ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ	C5	V
6	การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ	C6	III
7	การขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษา	C7	I

4.4.2.5 สร้างกราฟ Conical Matrix

สร้างกราฟ Conical Matrix สำหรับการจัดหมวดหมู่ขององค์ประกอบต่างๆ เพื่อที่จะใช้วิเคราะห์ Driving power และ Dependence power ของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย จะใช้ข้อมูล

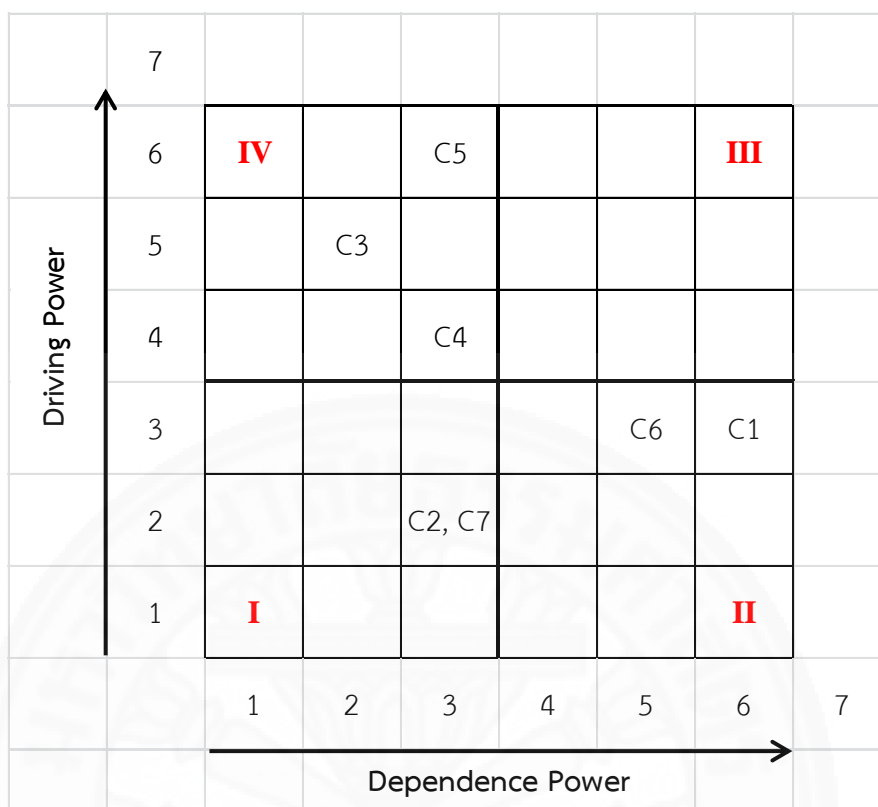
ตัวเลขจากตารางความสัมพันธ์ Reachability Matrix ที่ได้ทำไว้แล้วมาคำนวณ เพื่อหาจุดที่จะใช้พล็อตกราฟ ได้ดังตาราง

ตารางที่ 4.10

ตารางคำนวณ Driving power และ Dependence power

รหัส (i)	รหัส (j)							Driving power
	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	
C1	1	1	0	0	0	0	1	3
C2	1	1	0	0	0	0	0	2
C3	1	0	1	1	1	1	0	5
C4	1	0	0	1	1	1	0	4
C5	1	1	1	1	1	1	0	6
C6	1	0	0	0	0	1	1	3
C7	0	0	0	0	0	1	1	2
Dependence power	6	3	2	3	3	5	3	

หลังจากที่นำข้อมูลมาคำนวณหาค่า Driving power และ Dependence power ของแต่ละอุปสรรคปัญหาแล้วนำค่าที่ได้มาสร้างกราฟ Conical Matrix โดยให้ค่า Dependence power เป็นแกน “X” และ Driving power เป็นแกน “Y” ดังภาพ

ภาพที่ 4.1 กราฟ Conical Matrix

จากภาพที่ 4.1 แสดงให้เห็นถึงการแบ่งประเภทของอุปสรรคตาม Quadrant ออกเป็น 4 กลุ่มด้วยกันคือ

1. Quadrant 1 ประกอบด้วยตัวแปรอุปสรรคปัญหาที่มี Driving Power น้อย และมี Dependence Power น้อย ได้แก่ ปัญหาการขาดความร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา (C2) และ ปัญหาการขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษ (C7)

2. Quadrant 2 ประกอบด้วยตัวแปรอุปสรรคปัญหาที่มี Driving Power น้อย และมี Dependence Power มาก ได้แก่ ปัญหาหลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ (C1) และ ปัญหาการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ (C6)

3. Quadrant 3 ประกอบด้วยตัวแปรอุปสรรคปัญหาที่เชื่อมโยงกันที่มี Driving Power มาก และมี Dependence Power มาก ซึ่งในงานวิจัยนี้จะไม่มีการอุปสรรคปัญหาใดที่ตกอยู่ในบริเวณนี้

4. Quadrant 4 ประกอบด้วยตัวแปรอุปสรรคปัญหาซึ่งมีความแข็งแกร่งที่มี Driving Power มาก และมี Dependence Power น้อย ได้แก่ ปัญหาสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม (C3) ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน (C4) และปัญหาระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ (C5)

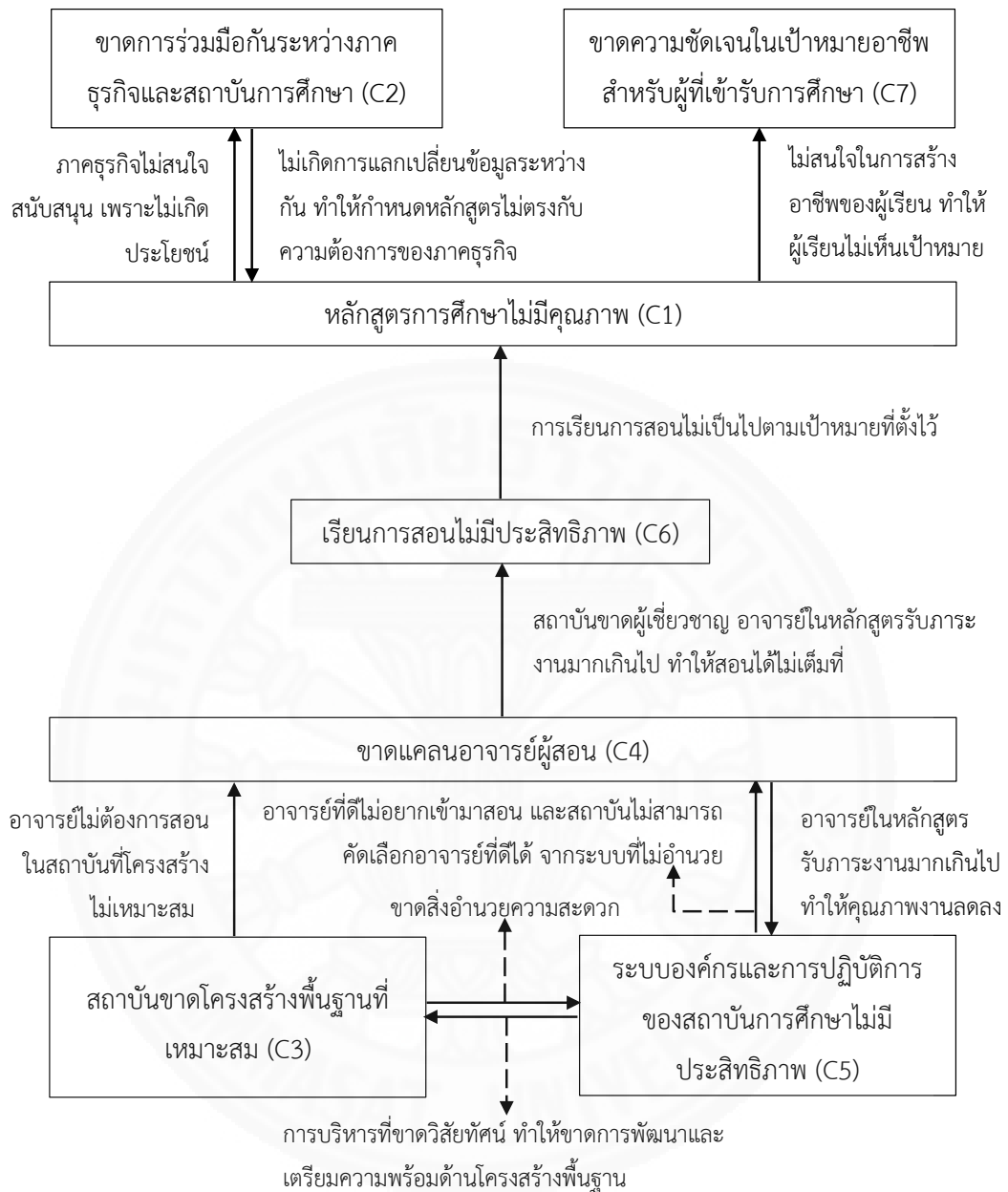
อธิบายได้ว่าปัญหาสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน และปัญหาระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพนั้นเป็นตัวแปรอิสระที่ส่งผลให้เกิดอุปสรรคปัญหาต่างๆ ตามมา ถือเป็นอุปสรรคปัญหาที่มีความรุนแรงต้องมีการจัดการกับปัญหาเหล่านี้ก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งปัญหาระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพนั้นมีความรุนแรงมากที่สุด รองลงมาคือปัญหาสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม และปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน ตามลำดับ

ส่วนปัญหาหลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ และปัญหาการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพนั้น จัดว่าเป็นอุปสรรคปัญหาที่เป็นตัวแปรตาม กล่าวคือถ้าหากอุปสรรคปัญหาอื่นๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลกระทบต่อปัญหาเหล่านี้ด้วย อุปสรรคปัญหาในกลุ่มนี้จะมีประโยชน์ในการหาความรุนแรงของผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอุปสรรคปัญหาอื่นๆ ในระบบ

ในขณะที่ปัญหาการขาดความร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา และปัญหาการขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษานั้น เป็นอุปสรรคปัญหาที่เป็นอิสระและเป็นปัญหาที่ไม่ได้มีความสำคัญมาก เนื่องจากอุปสรรคปัญหาทั้งสองนี้ส่งผลกระทบต่ออุปสรรคปัญหาอื่นๆ ในระดับที่น้อยมาก

4.4.2.6 สร้าง TISM Model

จากที่เราได้ทำการรวบรวมข้อมูลทั้งหมด จากนั้นนำมาสร้าง TISM Model ซึ่งจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาแต่ละปัญหา โดยองค์ประกอบต่างๆ จะถูกจัดเรียงเป็นแผนภาพที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงระดับความสำคัญ และบริบทความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย ดังภาพ

ภาพที่ 4.2 แผนภาพ TISM Model

จากภาพที่ 4.2 แสดงถึง TISM Model ของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย โดยทั้งหมด 7 อุปสรรค จะถูกแบ่งออกเป็น 5 อันดับชั้นด้วยกัน ซึ่งอุปสรรคปัญหาที่มีอันดับชั้นสูงที่สุดจะถือว่าอุปสรรคปัญหานั้นๆ มีความสำคัญมากที่สุด

จากแผนภาพ TISM Model แสดงให้เห็นว่าอุปสรรคปัญหาที่เป็นประเด็นสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย มี 2 อุปสรรคปัญหา คือ ปัญหาสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม และปัญหาระบบองค์กร และการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งอุปสรรคปัญหา 2 ข้อนี้มีผลกระทบซึ่งกันและกัน เนื่องจากหากสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมจะเกิดปัญหาขาดสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งส่งผลทำให้การปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ ในส่วนของการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพจะเกิดการบริหารที่ขาดวิสัยทัศน์ ทำให้ขาดการพัฒนาและเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งส่งผลให้สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม

นอกจากนี้อุปสรรคปัญหาที่สำคัญ 2 ปัญหานี้ ยังส่งผลถึงการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนด้วยดังนี้ ประการแรกหากสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม บรรดาคณาจารย์จะไม่ต้องการเข้ามาสอนในสถาบันที่โครงสร้างไม่เหมาะสม เป็นต้นเหตุให้สถาบันขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน ประการที่สองปัญหาระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพนั้นส่งผลต่อการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนเช่นกัน เพราะอาจารย์ที่ดีไม่ยอมเข้ามาสอนในสถาบันที่ระบบไม่ดี และเนื่องจากสถาบันมีระบบรวมถึงการปฏิบัติการที่ไม่อำนวย จึงไม่สามารถทำการคัดเลือกอาจารย์ที่ดีเข้ามาในสถาบันได้ ทั้งนี้ทั้งนั้นการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนก็ส่งผลให้เกิดปัญหา ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพด้วย กล่าวคือบรรดา คณาจารย์ในหลักสูตรมีน้อย จึงต้องรับภาระงานที่มากเกินไปทำให้คุณภาพในการงานลดลง

การที่สถาบันขาดผู้เชี่ยวชาญ บรรดาคณาจารย์ในหลักสูตรจะต้องรับภาระงานที่มากเกินไปทำให้ทำการสอนได้ไม่เต็มที่ เกิดมาจากปัญหาที่สถาบันขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนนั้นทำให้สถาบันเกิดปัญหาเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพขึ้น ซึ่งปัญหาเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพนี้ จะทำให้หลักสูตรการศึกษาของสถาบันนั้นๆ ไม่มีคุณภาพด้วย เนื่องจากปัญหาเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพจะทำให้คณาจารย์ถ่ายทอด หรือวางแผนการเรียนการสอนได้ไม่ดีพอ การเรียนการสอนจะไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ส่งผลต่อคุณภาพของหลักสูตรการศึกษา

อุปสรรคปัญหาในอันดับขั้นเดียวกันกับปัญหาขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา คือปัญหาการขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้ที่เข้ารับการศึกษา เกิดมาจากปัญหาหลักสูตรการศึกษาของสถาบันไม่มีคุณภาพ กล่าวคือในปัจจุบันภาคธุรกิจกำลังต้องการหาผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารจัดการธุรกิจเข้าไปร่วมงานกับทางบริษัท หากสถาบันนั้นๆ มีหลักสูตรการศึกษาที่ไม่มีประสิทธิภาพภาคธุรกิจจะไม่สนใจสนับสนุน เพราะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์กับองค์กร และหากขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษาจะไม่เกิด

การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ทำให้การกำหนดหลักสูตรของสถาบันการศึกษาไม่ตรงกับความต้องการของภาคธุรกิจ

ท้ายที่สุดนี้ปัญหาการขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้า
รับการศึกษาที่เกิดมาจากปัญหาหลักสูตรการศึกษาของสถาบันไม่มีคุณภาพนั้น เกิดขึ้นเนื่องจาก
หลักสูตรการศึกษาของสถาบันไม่มีคุณภาพจะไม่สนใจในการสร้างอาชีพของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่
เห็นเป้าหมายในการประกอบอาชีพที่ชัดเจนว่า จากความรู้ที่ได้รับมาและความชำนาญที่ตนเองมีนั้น
ความที่จะทำงานในสายงานไหนที่จะตอบโจทย์ของภาคธุรกิจ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษางานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์อุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหา ที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อระบุอุปสรรคปัญหาของสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย และเพื่ออธิบายลักษณะ ประเด็นสำคัญและความเกี่ยวข้องกันของแต่ละอุปสรรคที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย โดยใช้วิธี Total Interpretive Structural Modelling (TISM) ซึ่งเป็นเทคนิคที่ช่วยในการอธิบายระบบที่ซับซ้อนออกมาเป็นภาพทำให้เข้าใจได้ง่าย และสะดวกมากยิ่งขึ้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการในการวางแผนพัฒนาระดับสถาบันการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ส่งผลให้สถาบันสามารถผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพออกสู่ภาคธุรกิจได้มากขึ้นด้วย ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันของประเทศ นำพาสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการวิจัยด้านลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 178 คน สามารถแบ่งออกเป็นเพศชาย 34.3% และเพศหญิง 65.7% ของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26–30 ปี คิดเป็น 73.6% ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นช่วงอายุที่เริ่มทำงานส่วนมากประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท คิดเป็น 73.0% มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001–30,000 บาท มากที่สุด คิดเป็น 25.8% ของกลุ่มตัวอย่าง มีสถานภาพโสดเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็น 92.1% ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ ระดับปริญญาตรี คิดเป็น 70.8% และกลุ่มตัวอย่างกำลังศึกษาหรือเคยศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มากที่สุด คิดเป็น 35.4% ของกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2 ระดับความคิดเห็นต่อความรุนแรงของแต่ละอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ในประเทศไทย

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยอุปสรรคปัญหาทั้ง 14 ปัญหา โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) จากข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 178 คน เพื่อเป็นการคัดกรองปัจจัยอุปสรรคก่อนการเตรียม

ข้อมูลสำหรับเทคนิค TISM เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของปัจจัยอุปสรรคปัญหาทั้ง 14 ปัญหา พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น bahwaทุกปัจจัยอุปสรรคปัญหาส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ในประเทศไทยทั้งหมดในระดับปานกลาง ซึ่งมี 7 ปัจจัยอุปสรรคปัญหาด้วยกันที่มีค่าเฉลี่ยเกิน 3.00 กล่าวคือเป็น 7 ปัจจัยอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ในประเทศมากที่สุด จากทั้งหมด 14 อุปสรรคปัญหา ซึ่งเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ ปัญหาขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน ปัญหาขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษ ปัญหาหลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ ปัญหาสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม ปัญหาการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ ปัญหาขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา และปัญหากระบวนการและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ ปัจจัยอุปสรรคปัญหาทั้ง 7 ปัจจัยนี้จะถูกนำไปวิเคราะห์ เพื่ออธิบายเพิ่มเติมถึงความสำคัญและความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหาโดยใช้เทคนิค TISM ต่อไป

5.1.3 ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหา ที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย โดยเทคนิค TISM

5.1.3.1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญ

สำหรับเทคนิค TISM จะใช้ผลการวิจัยด้านลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้น 23 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่เลือกมานี้ประกอบอาชีพเป็นอาจารย์ที่สอนในมหาวิทยาลัยทั้งสิ้น สามารถแบ่งออกเป็นเพศชาย 56.5% และเพศหญิง 43.5% ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี 36-40 ปี และมากกว่า 50 ปี มีจำนวนเท่ากันทั้ง 3 ช่วงอายุคือ 26.1% ซึ่งถือเป็นส่วนใหญ่ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ สถานภาพสมรสของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็น 60.9% โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม 56.5% มีอายุการทำงานน้อยกว่า 15 ปี

5.1.3.2 ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหา ที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย

จากการนำข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาทำการวิเคราะห์ความสำคัญ และความสัมพันธ์ระหว่างอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทยด้วยวิธี TISM ผ่านการทำ Structural Self Interaction Matrix (SSIM), Reachability Matrix หา Level partition ของอุปสรรคปัญหา และ Conical Matrix พบว่า ปัญหาสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน และปัญหากระบวนการและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพนั้นเป็นตัวแปรที่รุนแรงส่งผลให้เกิดอุปสรรคปัญหาต่างๆ ตามมา ซึ่งปัญหากระบวนการและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษา

ไม่มีประสิทธิภาพนั้นมีความรุนแรงมากที่สุด รองลงมาคือปัญหาสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม และปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน ตามลำดับ ส่วนปัญหาหลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ และปัญหาการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ เป็นอุปสรรคปัญหาที่เปลี่ยนแปลงตามอุปสรรคปัญหาอื่นๆ ถ้าวัดความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ปัญหาการขาดความร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา และปัญหาการขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษานั้น เป็นอุปสรรคปัญหาที่มีความรุนแรงน้อย เนื่องจากส่งผลกระทบต่ออุปสรรคปัญหาอื่นน้อยมาก

สำหรับการศึกษาบริบทความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย โดยผ่านการทำ TISM Model อธิบายได้ดังนี้คือ ปัญหาสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม และปัญหาระบบองค์กร และการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ มีผลกระทบซึ่งกันและกัน เนื่องจากหากสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมจะเกิดปัญหาขาดสิ่งอำนวยความสะดวก และการที่ระบบองค์กร และการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพจะเกิดการบริหารที่ขาดวิสัยทัศน์ ทำให้ขาดการพัฒนาและเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน อีกทั้งถ้าเกิดปัญหาที่กล่าวมานั้นจะทำให้เกิดอีกปัญหาตามมาคือ การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน เนื่องจากบรรดาคณาจารย์จะไม่ต้องการเข้ามาสอนในสถาบันที่โครงสร้างไม่เหมาะสม และเนื่องจากสถาบันมีระบบรวมถึงการปฏิบัติการที่ไม่อำนวย จึงไม่สามารถทำการคัดเลือกอาจารย์ที่ดีเข้ามาในสถาบันได้ ซึ่งเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพด้วย กล่าวคือ บรรดาคณาจารย์ในหลักสูตรมีน้อย จึงต้องรับภาระงานที่มากเกินไปทำให้คุณภาพในการงานลดลง การที่สถาบันขาดผู้เชี่ยวชาญ บรรดาคณาจารย์ในหลักสูตรจะต้องรับภาระงานที่มากเกินไปทำให้ทำการสอนได้ไม่เต็มที่ ทำให้สถาบันเกิดปัญหาการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพขึ้น ทำให้หลักสูตรการศึกษาของสถาบันนั้นๆ ไม่มีคุณภาพด้วย เนื่องจากคณาจารย์ถ่ายทอด หรือวางแผนการเรียนการสอนได้ไม่ดีพอ การเรียนการสอนจะไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ปัญหาขาดความร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา และปัญหาการขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษา เกิดมาจากปัญหาหลักสูตรการศึกษาของสถาบันไม่มีคุณภาพ ทำให้ภาคธุรกิจไม่สนใจจะสนับสนุน เพราะไม่ก่อเกิดประโยชน์กับองค์กร ไม่เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ทำให้การกำหนดหลักสูตรของสถาบันการศึกษามิตรงกับความต้องการของภาคธุรกิจ ในส่วนของปัญหาการขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษาเกิดขึ้นเนื่องจากหลักสูตรการศึกษาของสถาบันไม่มีคุณภาพไม่สนใจในการสร้าง

อาชีพของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่เห็นเป้าหมายในการประกอบอาชีพที่ชัดเจนว่าตนเองควรที่จะทำงานในสายงานใด

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงอุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหา ที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย ซึ่งสถาบันการศึกษาสามารถนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาระดับสถาบันการศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งทำให้เกิดผลดีทั้งต่อสถาบันสถาบันในแง่ของการแข่งขันในภาคธุรกิจการศึกษา และการที่สถาบันจะสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพมากขึ้น นำไปสู่การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันของประเทศอีกด้วย ผู้วิจัยจึงขอสรุปข้อเสนอแนะต่อสถาบันการศึกษา ดังนี้

1. สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญกับปัญหาสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม ร่วมกับปัญหาระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นอุปสรรคปัญหาส่งผลให้เกิดอุปสรรคปัญหาอื่นๆ ตามมา ซึ่งอุปสรรคปัญหาระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ ปัญหาที่มีความรุนแรงมากที่สุด ทางสถาบันจึงควรจัดการกับปัญหานี้ก่อนเป็นอันดับแรก กล่าวคือ สถาบันควรมีนโยบายการบริหารจัดการที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีนโยบายในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ชัดเจน และไม่ปล่อยให้คณาจารย์แก้ปัญหาต่างๆ เองโดยขาดการติดตามดูแล รวมถึงปัญหาสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมที่มีความสำคัญรองลงมาแต่ยังถือว่าเป็นปัญหาที่มีความรุนแรงอยู่ เนื่องจากเป็นอุปสรรคปัญหาส่งผลให้เกิดอุปสรรคปัญหาอื่นๆ ตามมาเช่นกัน ทางสถาบันจึงควรเร่งจัดการกับปัญหานี้ด้วย กล่าวคือ สถาบันควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอและมีความทันสมัย การบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกของมหาวิทยาลัยให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ จะเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนนักศึกษา มีความสะดวกมากขึ้นในการปฏิบัติงานต่างๆ และทำให้งานนั้นๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย

2. ปัญหาขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา และปัญหาการขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้ที่จะเข้ารับการศึกษา ที่ขึ้นเนื่องหลักสูตรการศึกษาของสถาบันไม่มีคุณภาพ ซึ่งสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจหลายแห่งเผชิญกับปัญหาคุณภาพหลักสูตรการศึกษานี้ ดังนั้นทางสถาบันจึงควรปรับหลักสูตรการศึกษาให้นักเรียนได้เรียนในส่วนความรู้พื้นฐานที่ควรจะมี และฝึกทักษะที่นายจ้างต้องการในการปฏิบัติงานให้มีความคมชัดมากขึ้น

มุ่งสอนให้ผู้เรียนได้คิดสิ่งใหม่ๆ เป็นหลักสูตรที่คำนึงถึงความต้องการของสังคม มีจุดเด่น และมีเอกลักษณ์ของตนเอง รวมถึงอาจารย์ผู้สอนจะต้องเข้าใจในหลักสูตร และถ่ายทอดได้ตรงกับวัตถุประสงค์ด้วย

3. ปัญหาหลักสูตรการศึกษาของสถาบันไม่มีคุณภาพ เป็นผลที่เกิดขึ้นจากปัญหาการเรียนการสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้การเรียนการสอนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นสถาบันการศึกษาควรที่จะปรับการเรียนการสอนใหม่ให้เข้ากับศตวรรษใหม่ นิยามการเรียนการสอนใหม่ให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานความต้องการของตลาดมากขึ้น จัดสรรอุปกรณ์การเรียนการสอนต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการ มุ่งเน้นการพัฒนาวิชาการ และนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างอิสระ

4. ปัญหาการเรียนการสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพ ส่วนหนึ่งนั้นเกิดมาจากปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน เพราะตัวอาจารย์ถือว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษาในฐานะผู้สอน ทางสถาบันจึงควรเร่งคัดเลือกอาจารย์ที่มีคุณสมบัติ เพื่อทำหน้าที่ต่างๆ ซึ่งการที่ทางสถาบันมีอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับ จะเป็นแม่เหล็กที่ดึงดูดคนให้เข้ามาเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะนั่นหมายถึงการสะท้อนคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถาบันนั้นๆ

5. ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนนั้น ถือเป็นอุปสรรคปัญหาที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งเกิดมาจากการที่สถาบันการศึกษามีระบบองค์กรและการปฏิบัติการที่ไม่มีประสิทธิภาพ รวมถึงขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม แนวนอนที่จะปฏิเสธไม่ได้เลยว่าผู้เชี่ยวชาญ หรืออาจารย์ทุกๆ ท่านนั้น มีความต้องการที่จะทำงานในสถาบันการศึกษาที่ดีที่มีระบบองค์กร การปฏิบัติการ และโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมทั้งนั้น การปรับปรุงทางด้านระบบองค์กร การปฏิบัติการ และโครงสร้างพื้นฐานของสถาบันการศึกษา ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นจึงเป็นสิ่งที่เห็นควรอย่างยิ่ง ซึ่งจะทำให้มหาวิทยาลัยสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้ไม่มากก็น้อยอย่างแน่นอน

5.3 ข้อจำกัดงานวิจัย

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามค่อนข้างจำกัด ในส่วนของแบบสอบถามประชากรทั่วไป ประมาณ 10 วัน (ตั้งแต่วันที่ 28 พฤศจิกายน – 7 ธันวาคม 2559) จึงทำให้กลุ่มประชากรไม่กระจายเท่าที่ควร แบบสอบถามเข้าถึงกลุ่มประชากรในต่างจังหวัดได้น้อย ยากที่จะกระจายให้ครบในทุกๆ พื้นที่ของแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย จึงอาจทำให้ผลคลาดเคลื่อนได้ในการนำไปอ้างอิงกับกลุ่มประชากรและในส่วนของแบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญนั้น มีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมจำกัดเช่นกัน คือประมาณ 7 วัน (ตั้งแต่วันที่ 8-15 ธันวาคม 2559) เนื่องจากจะต้องหากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น

คณาจารย์ที่สอนระดับมหาวิทยาลัยเท่านั้น จึงยากต่อการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง ให้กลุ่มประชากรไม่กระจายเท่าที่ควร รวมถึงความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีภาระมากไม่มีเวลาในการทำแบบสอบถามทำให้ได้ข้อมูลที่จำกัด อีกทั้งข้อมูลที่ได้รับมานั้นจำกัดอยู่แค่การตอบแบบสอบถามเท่านั้น ทำให้ขาดข้อมูลสำคัญบางอย่างที่เป็นข้อมูลเชิงลึก ต้องอาศัยเครื่องมือการเก็บข้อมูลรูปแบบอื่นๆ เข้ามาช่วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากขึ้นในการนำไปใช้ เช่นการสัมภาษณ์หรือการสังเกต

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงอุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหา ที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย ทั้งนี้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมเป็นข้อมูล จากการสำรวจในช่วงเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2559 ดังนั้น ผลที่ได้จากการวิเคราะห์อุปสรรคปัญหาต่างๆ อาจได้รับจากผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมในขณะนั้น รวมถึงกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั้น มาจากมหาวิทยาลัยหลากหลายสถาบัน ซึ่งแต่ละสถาบันประสบกับอุปสรรคปัญหาที่แตกต่างกันไป และความรุนแรงของแต่ละอุปสรรคปัญหาที่แต่ละสถาบันพบก็แตกต่างกันด้วย อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงไปของเวลาสามารถส่งผลให้ข้อมูลบางอย่างเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลการวิจัย ผู้ที่จะนำข้อมูลงานวิจัยนี้ไปใช้ควรระมัดระวังในการนำข้อมูลไปอ้างอิง

5.4 ข้อเสนอแนะงานวิจัยต่อเนื่อง

1. เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่ จึงควรเพิ่มระยะเวลาในการแจกแบบสอบถามประชากรทั่วไป เพื่อให้จะสามารถกระจายแบบสอบถามให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่ของแต่ละภูมิภาคในประเทศไทย ทำให้ได้ข้อมูลในแต่ละภูมิภาคที่มากพอที่จะนำมาเป็นตัวแทนในการวิเคราะห์ข้อมูลที่สมบูรณ์มากขึ้น
2. ควรขยายระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญออกไป เพื่อให้ผู้วิจัยเข้าถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ทั้งหมด กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีระยะเวลาในการทำแบบสอบถามมากขึ้น นำมาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องและละเอียดถี่ถ้วนมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับอุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหา ที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย ควรใช้วิธีการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เช่น การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participant Participation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ควบคู่ไปกับการแจกแบบสอบถามเพื่อหา

ระดับความรุนแรงและบริบทความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหาได้ตรงประเด็นยิ่งขึ้น ทำให้สามารถนำมาวางแผนแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. งานวิจัยนี้ศึกษาถึงอุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย ไม่ได้เจาะจงเฉพาะสถาบันในสถาบันหนึ่ง เนื่องจากอุปสรรคปัญหาที่แต่ละสถาบันได้พบเจอนั้นไม่เหมือนกันและมีความรุนแรงต่างกัน ดังนั้นผู้ที่สนใจในเรื่องนี้ควรหาการศึกษาแยกเฉพาะกลุ่มตัวอย่าง เช่น แยกตามสถาบันที่สนใจ เพื่อที่จะได้ข้อสรุปของอุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษานั้นๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น หรือแยกตามหลักสูตรการศึกษาที่สนใจ เพื่อที่จะได้ข้อสรุปของอุปสรรคปัญหาและความสัมพันธ์ของอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อหลักสูตรการศึกษานั้นๆ ได้ชัดเจนมากขึ้น

รายการอ้างอิง

หนังสือ

- ชูเวช ชาญสง่าเวช. (2542). *การจัดอันดับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ: แนวทางสำหรับประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วรภัทร โตรณะเกษม. (2545), *ถนนสู่...MBA*. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์ดอกหญ้า (1988) จำกัด.
- สุทิน พูลสวัสดิ์. (2541). *คู่มือ MBA The Best Business School Ranking America's Top B-School Europe & Asia*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือที.จี.อาร์.อี (ประเทศไทย).

บทความวารสาร

- ประดิษฐ์ มีสุข และ ทรงธรรม ชีระกุล. (2552). วิฤตคุณภาพบัณฑิตศึกษากับบทบาทมหาวิทยาลัย. *มหาวิทยาลัยทักษิณกับทางแก้วิฤตของชาติ*, 119-143
- ปาริฉัตร จันโทธิ. (2555). การศึกษาระบบทวิภาคี ทางออกของปัญหาแรงงานไทย. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 35 (135). สืบค้นจาก <http://www.jba.tbs.tu.ac.th/files/Jba135/Article/JBA135Parichat.pdf>

วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และงานค้นคว้าอิสระ

- กนกวลี ไทยน้อย. (2544). *กรณีศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล*. (รายงานการวิจัยปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะการบริหารเทคโนโลยี.
- จิรัฐ คุ้มทองคำ. (2544). *การศึกษาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาสถิติประยุกต์ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- ฉวีวรรณ บุญคุ้ม. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันราชภัฏนครปฐม*. (รายงานการวิจัยปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

พิกุล แก้วรากมูข. (2552). *ความคิดเห็นของบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพต่อการบริหารจัดการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี.

ยรรยง พรหมสาขา ณ สกลนคร. (2550). *ปัจจัยการบริหารที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, คณะครุศาสตร์.

อรณพ หวงมณีรุ่งโรจน์, เทพวาทณี สุริยนนท์รินทร์, และ อธิป ปิยธรรมรงค์. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (MBA) ในมุมมองของนายจ้าง*. (รายงานการวิจัยปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กมล รอดคล้าย. (2558). *ชี้ปัญหาการศึกษาไทย หลักสูตรยังไม่สอดคล้อง*. สืบค้นจาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/672071>

กรธัช อยู่สุข. (2557). *หลักสูตร MBA จุฬาฯ ได้รับความน่าเชื่อถือมากที่สุดจากการสำรวจ Most Admired Brand 2014 ต่อเนื่องเป็นปีที่ 14*. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/564234>

เนริสา ลิปิสุนทร. (2556). *ปัญหาและอุปสรรคในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด: กรณีศึกษาคลินิกยาเสพติดศูนย์บริการสาธารณสุข 40 บางแค*. สืบค้นจาก http://search.library.tu.ac.th/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=616204&shelfbrowse_itemnumber=1208721

เบ็ญจวรรณ บุญใจเพชร. (2552). *การพิชิตปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน*. สืบค้นจาก <http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=ajarnben&month=15-08-2009&group=12&gblog=32>

พัลลภา ปิตินันต์. (2552). *วิกฤตเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อค่านิยม การเรียน ป.โท คนไทยเปลี่ยนไป*. สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/iBizChannel/ViewNews.aspx?NewsID=9520000081526>

- มาศสุภา สุขเกษม. (2558). *ปัญหาและแนวโน้มในการพัฒนาหลักสูตร*. สืบค้นจาก <http://massupa044.blogspot.com/2015/05/16.html>
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2556). *ปัญหา*. สืบค้นจาก <https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9B%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%AB%E0%B8%B2>
- ศุภณัฐ ศศิวิวัฒน์. (2559). *ข้อคิดเห็นต่อการปรับโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการ*. สืบค้นจาก <http://tdri.or.th/tdri-insight/supanutt-31-03-2016/>
- อรณพ ต้นละมัย. (2550). *ก้าวข้ามหน้า...ที่ท้าทายของ MBA* สืบค้นจาก <http://www.mbachula.org/CD-MBA-/47-1-23articles/-09/09annop.pdf>
- อานนท์ ศักดิ์วีระชัย. (2559). *มหาวิทยาลัยไทยจะอยู่รอดได้หรือไม่?* สืบค้นจาก <http://m.manager.co.th/Daily/detail/9590000051896>
- MBA Thailand. (2552). *หลักสูตร MBA*. สืบค้นจาก http://mba-thailand.blogspot.com/2009/12/mba_28.html
- Master of Business Administration 7. (2550). *กลยุทธ์ของหลักสูตร MBA ในประเทศไทย*. สืบค้นจาก <http://mmm702.blogspot.com/2007/12/mba.html>
- MBA News Thailand. (2556). *AASCB สถาบันรับรองมาตรฐานการศึกษาทางด้านบริหารธุรกิจและการบัญชีทั่วโลก*. สืบค้นจาก <http://www.mbanewsthailand.com/2013/07/aascb/>
- Positioning. (2558). *เปิดตัว “โรงเรียนบ่มเพาะธุรกิจ” นวัตกรรมการศึกษาแห่งแรกของโลก บ่มเพาะผู้ประกอบการรุ่นใหม่ จากโค้ชธุรกิจมืออาชีพ*. สืบค้นจาก <http://positioningmag.com/59568>

Books

- Khurana, R. (2007). *From Higher Aims to Hired Hands: The Social Transformation of American Business School and the Unfulfilled Promise of Management as a Profession*. Princeton: Princeton University Press.
- Mintzberg, H. (2004). *Managers not MBAs*. San Francisco: Barrett-Koehler.
- Warfield, J. (1976). *Social System: Planning, Policy and Complexity*. New York: John Wiley & Sons.

Articles

- Attri, R., Dev, N., & Sharma, V. (2013). Interpretive Structural Modeling (ISM) approach: An Overview. *Research journal of Management of Science*, 2(2), 3-8.
- Dayal, I. (2002). Developing management education in India. *Journal of Management Research*, 2(2), 98-113.
- Farris, D.R., & Sage, A.P. (1975). On the use of Interpretive Structural Modeling for worth assessment. *Computers & Electrical Engineering*, 2(2-3), 149-174.
- Jagadeesh, R. (2000). Assuring quality in management education: the Indian context. *Quality Assurance in Education*. 8(3), 110-119.
- Mahajan, R., Agrawal, R., Sharma, V., & Nangia, V. (2016). Analysis of challenges for management education in India using total interpretive structural modeling. *Quality Assurance in Education*. 24(1), 95-122.
- Napier, N.K., Harvey, M.G., & Usui, K. (2008). Management education in emerging economies: the impossible dream?. *Journal of Management Education*, 32(6), 792-819.
- Nasim, S. (2011). Total interpretive structural modeling of continuity and change forces in e-government. *Journal of Enterprise Transformation*. 1(2), 147-68.
- Prasad U.C., & Suri R.K. (2011). Modeling of continuity and change force in private higher technical education using total interpretive strutural model (TISM). *Global Journal of Flexible System Management*. 12(3-4), 31-40.
- Rho, P.S., and Hans, K. (2011). Comparative analysis of accreditation system in management education in India (NBA and SAQS). *Aweshakar Research Journal*. 12(2), 17-30.
- Rubin, R.S. and Dierdoff, E.C. (2009). How relevant is the MBA? Assessing the alignment of required curricula and required managerial competencies. *Academy of Management Learning & Education*, 8(2), 208-224.
- Sahay, B.S., and Thakur, R.R. (2007). Excellence through accreditation in Indian B-schools. *Global Journal of Flexible System Management*, 8(4), 9-16.

- Sandbhor, S., and Botre, R. (2014). Applying total interpretive structural modeling to study factors affecting construction labour productivity. *Australasian Journal of Construction Economics and Building*. 14 (1), 20-31.
- Shweta, and Kumar, M. (2011). Management education in India: issues & challenges. *Journal of Management & Public Policy*, 3 (1), 5-14.
- Srivastava A.K., & Sushil. (2013). Nodeling strategic performance factors for effective strategy execution. *International Journal of Productivity and Performance Management*, 62 (6), 554-582.
- Sushil. (2012). Interpreting the interpretive structural model: organization research methods. *Global journal of Flexible System Management*. 13 (2), 87-106.
- Wasuja S., Sagar M., & Sushi. (2012). Cognitive bias in salespersons in specialty crugselling of pharmaceutical industry. *International Journal of Pharmaceutical and Healthcare Marketing*, 6 (4), 310-335.
- Watson, R.H. (1987). Interpretive structural modelling – a useful tool for technology assessment?. *Technological Forecasting and Social Change*, 11 (2), 165-185.

Electronic Media

- Capella Education Company. (2016). *What is management education?*. Retrieved from <https://www.reference.com/business-finance/management-education-3e2f73b624717550#>
- Financial Times. (2007). *Financial Times Master in Management 2007*. Retrieved from <http://rankings.ft.com/pdf/masters-in-management.pdf>
- Kumar, M. (2006). *Attracting and retaining faculty*. Retrieved from <http://ssrn.com/abstract=951658>
- Mishra, A. (2010). *Crisis of leadership in higher education*. Retrieved from <http://www.universityworldnews.com/artucle.php?story=20101203212653219>
- Rho, S.L. (2009). *The problem with management education in India*. Retrieved from <http://businesstoday.intoday.in/story/the-problem-with-management-education-in-India/1/4743.html>

Rho, S.L. (2009). *The problem with management education in India*. Retrieved from <http://businesstoday.intoday.in/story/the-problem-with-management-education-in-India/1/4743.html>

Tobay, E. (2007). *History of Business Administration Education*. Retrieved from <http://ezinearticles.com/?History-Of-Business-Administration-Education&id=428774>

Wikipedia. (2016). *Master of Business Administration*. Retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/Master_of_Business_Administration#Program_rankings

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความสัมพันธ์ของแต่ละอุปสรรคที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรปริญญาโททางบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการระบุอุปสรรคปัญหา อธิบายลักษณะ ประเด็นสำคัญ และความเกี่ยวข้องกันของแต่ละอุปสรรค ที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย โดยใช้วิธี Total Interpretive Structural Modelling (TISM) ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริงและให้ครบถ้วน เพื่อที่จะทำให้ผลการวิจัยนี้สมบูรณ์ตามความมุ่งหมาย โดยในส่วน of ข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับจากการทำแบบสอบถาม ทางผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับอย่างเคร่งครัดและไม่เปิดเผยต่อสาธารณชนในกรณีใดๆ ทั้งสิ้น และการวิเคราะห์ข้อมูลจะทำในภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถาม ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามคัดกรองกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจ MBA

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามคัดกรองกลุ่มตัวอย่าง

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่านมากที่สุด
(เลือกตอบเพียง 1 ข้อ เท่านั้น)

คำถามคัดกรอง

1. ในอดีตหรือปัจจุบัน ท่านได้ศึกษาหลักสูตร MBA ปริญญาโททางบริหารธุรกิจจากสถาบันในประเทศไทย

☐ 1) เคย (ใช่)	☐ 2) ไม่เคย (จบแบบสอบถาม)
---------------------------------------	--
2. ท่านศึกษาหลักสูตร MBA จากสถาบันใด

☐ 1) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	☐ 2) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
☐ 3) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	☐ 4) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
☐ 5) วิทยาลัยการจัดการมหิดล	☐ 6) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
☐ 7) มหาวิทยาลัยศิลปากร	☐ 8) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
☐ 9) มหาวิทยาลัยรามคำแหง	☐ 10) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
☐ 11) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	
☐ 12) อื่นๆ โปรดระบุ	

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจ MBA

คำชี้แจง ให้ท่านประเมินความรุนแรงของแต่ละอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ของสถาบันที่ท่านกำลังหรือเคยศึกษา ว่าปัญหาต่อไปนี้มีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่กำหนดไว้ให้ตรงตามความเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับความรุนแรง 5 หมายถึง ความสำคัญมากที่สุด

ระดับความรุนแรง 4 หมายถึง ระดับความสำคัญมาก

ระดับความรุนแรง 3 หมายถึง ระดับความสำคัญปานกลาง

ระดับความรุนแรง 2 หมายถึง ระดับความสำคัญน้อย

ระดับความรุนแรง 1 หมายถึง ระดับความสำคัญน้อยที่สุด

ระดับความรุนแรงที่ไม่สามารถประเมินได้

อุปสรรคปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบัน MBA	ระดับความรุนแรง					
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด	ไม่สามารถ ประเมินได้
1. ปัญหาหน่วยงานกำกับดูแลการศึกษา ไม่มีประสิทธิภาพ						
2. ปัญหาระบบการรับรองคุณภาพ การศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ						
3. ปัญหาผู้นำในสถาบันการศึกษาไม่มี ศักยภาพ						
4. ปัญหาการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถาบัน ทำให้คุณภาพของสถาบันลดลง						
5. ปัญหาหลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ						
6. ปัญหาขาดการร่วมมือกันระหว่างภาค ธุรกิจและสถาบันการศึกษา						
7. ปัญหาสถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่ เหมาะสม						
8. ปัญหาขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน						
9. ปัญหาขาดแคลนทรัพยากรการเงิน						
10. ปัญหาระบบบงค์กร และการ ปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มี ประสิทธิภาพ						
11. ปัญหาขาดวัฒนธรรมการวิจัยและ ค้นคว้า						
12. ปัญหาการเรียนการสอนไม่มี ประสิทธิภาพ						
13. ปัญหาภาคธุรกิจมีการจ้างงานผู้สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาโทในตำแหน่ง ที่ไม่เหมาะสม						
14. ปัญหาขาดความชัดเจนในเป้าหมาย อาชีพสำหรับผู้เข้ารับการการศึกษา						

ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่านมากที่สุด
(เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

1. เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ

- 1) น้อยกว่า 21 ปี 2) 21 – 25 ปี 3) 26 – 30 ปี
 4) 31 – 35 ปี 5) 36 – 40 ปี 6) 41 – 45 ปี
 7) 46 – 50 ปี 8) มากกว่า 50 ปี

3. สถานภาพ

- 1) โสด 2) สมรส 3) หย่าร้าง

4. อาชีพ

- 1) นักเรียน-นักศึกษา 2) รับราชการ-พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 3) พนักงานบริษัทเอกชน 4) ประกอบอาชีพส่วนตัว
 6) อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. รายได้ต่อเดือน

- 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท 2) 10,000 – 20,000 บาท
 3) 20,000 – 30,000 บาท 4) 30,000 – 40,000 บาท
 5) 40,000 – 50,000 บาท 6) มากกว่า 50,000 บาท

6. ระดับการศึกษาสูงสุด

- 1)ปริญญาตรี หรือ กำลังศึกษาปริญญาโท
 2) ปริญญาโท 3) ปริญญาเอก
 4) อื่นๆ โปรดระบุ.....

-- ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม --

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและความสัมพันธ์ของแต่ละอุปสรรคที่ส่งผลต่อ
สถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต
หรือ MBA ในประเทศไทย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรปริญญาโททางบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการระบุอุปสรรค ปัญหา อธิบายลักษณะ ประเด็นสำคัญ และความเกี่ยวข้องกันของแต่ละอุปสรรค ที่ส่งผลต่อ สถาบันการศึกษาด้านการบริหารจัดการธุรกิจมหาบัณฑิต หรือ MBA ในประเทศไทย โดยใช้วิธี Total Interpretive Structural Modelling (TISM) ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามนี้ ตามความเป็นจริงและให้ครบถ้วน เพื่อที่จะทำให้ผลการวิจัยนี้สมบูรณ์ตามความมุ่งหมาย โดยในส่วนของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับจากการทำแบบสอบถาม ทางผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับอย่างเคร่งครัดและไม่เปิดเผยต่อสาธารณชนในกรณีใดๆ ทั้งสิ้น และการวิเคราะห์ข้อมูลจะทำในภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถาม ประกอบไปด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องกันของคู่ความสัมพันธ์ของแต่ละอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ในประเทศไทย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องกันของคู่ความสัมพันธ์ของแต่ละอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ในประเทศไทย

คำชี้แจง ให้ท่านประเมินความเกี่ยวข้องกันของคู่ความสัมพันธ์ของแต่ละอุปสรรคปัญหาที่ส่งผลต่อสถาบันการศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจหลักสูตร MBA ในประเทศไทย ตามรายการด้านล่าง โดย

1. ให้ใส่ "Y" สำหรับคู่ความสัมพันธ์ที่ท่านคิดว่ามีความเกี่ยวข้องกัน และใส่ "N" สำหรับคู่ความสัมพันธ์ที่ท่านคิดว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

2. ในกรณีที่ตอบ "Y" ให้เขียนอธิบายสั้นๆ ถึงเหตุผลของความเกี่ยวข้องกันในความสัมพันธ์ของอุปสรรคนั้นๆ ลงในช่องที่กำหนดไว้ให้ตรงตามความเห็นของท่านมากที่สุด

Serial no.	Element no.	คู่ความสัมพันธ์	Y/N	อธิบายถึงความเกี่ยวข้องกันของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น
C1-หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ				
1	C1-C2	หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพส่งผลให้ขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจ และสถาบันการศึกษา		
2	C2-C1	การขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจ และสถาบันการศึกษาส่งผลให้หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ		
3	C1-C3	หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพส่งผลให้สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม		
4	C3-C1	สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมส่งผลให้หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ		
5	C1-C4	หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพส่งผลให้ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน		
6	C4-C1	การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนส่งผลให้หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ		
7	C1-C5	หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพส่งผลให้ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ		
8	C5-C1	ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ		
9	C1-C6	หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ		
10	C6-C1	การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ		

Serial no.	Element no.	คู่ความสัมพันธ์	Y/N	อธิบายถึงความเกี่ยวข้องกันของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น
11	C1-C7	หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพส่งผลให้ขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษ		
12	C7-C1	การขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษส่งผลให้หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ		
C2-การขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา				
13	C2-C3	การขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษส่งผลให้ขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม		
14	C3-C2	การขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมส่งผลให้ขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา		
15	C2-C4	การขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษส่งผลให้ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน		
16	C4-C2	การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนส่งผลให้ขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา		
17	C2-C5	การขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษส่งผลให้ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ		
18	C5-C2	ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา		
19	C2-C6	การขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ		

Serial no.	Element no.	คู่ความสัมพันธ์	Y/N	อธิบายถึงความเกี่ยวข้องกันของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น
20	C6-C2	การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา		
21	C2-C7	การขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษาส่งผลให้ขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษ		
22	C7-C2	การขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษส่งผลให้ขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา		
C3-สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม				
23	C3-C4	สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมส่งผลให้ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน		
24	C4-C3	การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนส่งผลให้สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม		
25	C3-C5	สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมส่งผลให้ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ		
26	C5-C3	ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม		
27	C3-C6	สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ		
28	C6-C3	การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม		

Serial no.	Element no.	คู่ความสัมพันธ์	Y/N	อธิบายถึงความเกี่ยวข้องกันของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น
29	C3-C7	สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมส่งผลให้ขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษ		
30	C7-C3	การขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษส่งผลให้สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม		
C4-การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน				
31	C4-C5	การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนส่งผลให้ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษไม่มีประสิทธิภาพ		
32	C5-C4	ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน		
33	C4-C6	การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ		
34	C6-C4	การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน		
35	C4-C7	การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนส่งผลให้ขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษ		
36	C7-C4	การขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษส่งผลให้ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน		
C5-ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษไม่มีประสิทธิภาพ				
37	C5-C6	ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ		
38	C6-C5	การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ระบบองค์กรและการ		

Serial no.	Element no.	คู่ความสัมพันธ์	Y/N	อธิบายถึงความเกี่ยวข้องกันของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น
		ปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ		
39	C5-C7	ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษ		
40	C7-C5	การขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษส่งผลให้ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ		
C6-การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ				
41	C6-C7	การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษ		
42	C7-C6	ขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ		

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่านมากที่สุด
(เลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

น้อยกว่า 30 ปี

31 – 35 ปี

36 – 40 ปี

41 – 45 ปี

46 – 50 ปี

มากกว่า 50 ปี

3. สถานภาพ

โสด

สมรส

4. อายุการทำงาน

น้อยกว่า 15 ปี

15 – 20 ปี

20 – 25 ปี

มากกว่า 25 ปี

-- ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม --

ภาคผนวก ค
รายละเอียดผลการวิเคราะห์จากโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ตารางที่ ค.1

แสดงค่าการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability Statistics		
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.965	.965	14

ภาคผนวก ง
บริบทความสัมพันธ์ของอุปสรรค

ตารางที่ ง.1

บริบทความสัมพันธ์ของอุปสรรคจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

Serial no.	Element no.	คู่ความสัมพันธ์	Y/N	อธิบายถึงความเกี่ยวข้องกันของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น
C1-หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ				
1	C1-C2	หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพส่งผลให้ขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา	Y	ภาคธุรกิจไม่สนใจสนับสนุน เพราะไม่เกิดประโยชน์
2	C2-C1	การขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจ และสถาบันการศึกษาส่งผลให้หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ	Y	ไม่เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ทำให้กำหนดหลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการของภาคธุรกิจ
3	C1-C3	หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพส่งผลให้สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม	N	
4	C3-C1	สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมส่งผลให้หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ	Y	ไม่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก (Facilities) ทำให้จัดหลักสูตรการศึกษาได้ไม่เต็มที่
5	C1-C4	หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพส่งผลให้ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน		
6	C4-C1	การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนส่งผลให้หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ	Y	ขาดผู้เชี่ยวชาญที่ดีในการถ่ายทอดหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตร
7	C1-C5	หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพส่งผลให้ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ	N	

ตารางที่ ง.1

บริบทความสัมพันธ์ของอุปสรรคจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

Serial no.	Element no.	คู่ความสัมพันธ์	Y/N	อธิบายถึงความเกี่ยวข้องกันของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น
8	C5-C1	ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ	Y	แนวปฏิบัติไม่ดี ทำให้หลักสูตรไม่สามารถดำเนินงานไปในแนวทางที่ชัดเจนได้
9	C1-C6	หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ	N	
10	C6-C1	การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ	Y	การเรียนการสอนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
11	C1-C7	หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพส่งผลให้ขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษา	Y	ไม่สนใจในการสร้างอาชีพของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่เห็นเป้าหมาย
12	C7-C1	การขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษาส่งผลให้หลักสูตรการศึกษาไม่มีคุณภาพ	N	
C2-การขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา				
13	C2-C3	การขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษาส่งผลให้ขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม	N	
14	C3-C2	การขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมส่งผลให้ขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา	N	
15	C2-C4	การขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษาส่งผลให้ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน	N	

ตารางที่ ง.1

บริบทความสัมพันธ์ของอุปสรรคจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

Serial no.	Element no.	คู่ความสัมพันธ์	Y/N	อธิบายถึงความเกี่ยวข้องกันของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น
16	C4-C2	การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนส่งผลให้ขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา	N	
17	C2-C5	การขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษาส่งผลให้ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ	N	
18	C5-C2	ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา	Y	ขาดระบบสนับสนุนการประสานงานกับภาคธุรกิจ และบัณฑิตที่จบมาไม่มีคุณภาพ ทำให้ภาคธุรกิจไม่ยอมให้ความร่วมมือ
19	C2-C6	การขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษาส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ	N	
20	C6-C2	การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา	N	
21	C2-C7	การขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษาส่งผลให้ความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษา	N	
22	C7-C2	การขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษาส่งผลให้ขาดการร่วมมือกันระหว่างภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษา	N	

ตารางที่ ง.1

บริบทความสัมพันธ์ของอุปสรรคจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

Serial no.	Element no.	คู่ความสัมพันธ์	Y/N	อธิบายถึงความเกี่ยวข้องกันของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น
C3-สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม				
23	C3-C4	สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมส่งผลให้ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน	Y	อาจารย์ไม่ต้องการสอนในสถาบันที่โครงสร้างไม่เหมาะสม
24	C4-C3	การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนส่งผลให้สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม	N	
25	C3-C5	สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมส่งผลให้ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ	Y	ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก สถาบันปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่
26	C5-C3	ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม	Y	การบริหารที่ขาดวิสัยทัศน์ ทำให้ขาดการพัฒนาและเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน
27	C3-C6	สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ	Y	ขาดสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน
28	C6-C3	การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม	N	
29	C3-C7	สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมส่งผลให้ขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษา	N	
30	C7-C3	การขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษาส่งผลให้สถาบันขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม	N	

ตารางที่ ง.1

บริบทความสัมพันธ์ของอุปสรรคจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

Serial no.	Element no.	คู่ความสัมพันธ์	Y/N	อธิบายถึงความเกี่ยวข้องกันของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น
C4-การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน				
31	C4-C5	การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนส่งผลให้ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ	Y	อาจารย์ในหลักสูตรรับภาระงานมากเกินไป ทำให้คุณภาพงานลดลง
32	C5-C4	ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน	Y	อาจารย์ที่ดีไม่ยอมเข้ามาสอนและสถาบันไม่สามารถคัดเลือกอาจารย์ที่ดีได้จากระบบที่ไม่เอื้ออำนวย
33	C4-C6	การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ	Y	สถาบันขาดผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ในหลักสูตรรับภาระงานมากเกินไป ทำให้สอนได้ไม่เต็มที่
34	C6-C4	การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน	N	
35	C4-C7	การขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนส่งผลให้ขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษา	N	
36	C7-C4	การขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษาส่งผลให้ขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน	N	

ตารางที่ ง.1

บริบทความสัมพันธ์ของอุปสรรคจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

Serial no.	Element no.	คู่ความสัมพันธ์	Y/N	อธิบายถึงความเกี่ยวข้องกันของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น
C5-ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ				
37	C5-C6	ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ	Y	ขาดระบบการจัดการที่ดี ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน
38	C6-C5	การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ	N	
39	C5-C7	ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษ	N	
40	C7-C5	การขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษส่งผลให้ระบบองค์กรและการปฏิบัติการของสถาบันการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ	N	
C6-การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ				
41	C6-C7	การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษ	Y	ผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหาวิชา ไม่สามารถนำความรู้ไปต่อยอดได้ และไม่เห็นภาพที่ชัดเจนของสายงาน
42	C7-C6	ขาดความชัดเจนในเป้าหมายอาชีพสำหรับผู้เข้ารับการศึกษส่งผลให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ	Y	ผู้เรียนขาดแรงจูงใจ ไม่ให้ความร่วมมือในชั้นเรียน และกิจกรรม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวประวีณนุช ศรีดุลยกุลย์
วันเดือนปีเกิด	7 กรกฎาคม 2530
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2548: วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เคมี) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตำแหน่ง	พนักงานบริหารงานขายทางเทคนิค แผนก Personal Care และ Home Care บริษัท คอนแนลล์ บราเดอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด
ประสบการณ์ทำงาน	2558-ปัจจุบัน: พนักงานบริหารงานขายทางเทคนิค บริษัท คอนแนลล์ บราเดอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด